

Landbrukets utviklingsfond

Årsrapport 2025

Rapport nr. 14/2026

15.03.2026

Rapport: Ársrapport 2025 for Landbrukets utviklingsfond

Dato: 15.03.2026

Ansvarlig: Landbruksdirektoratet v/ADO

Bidragstere: ARA og ALP

Rapport-nr.: 14/2026

1	Leders beretning.....	4
2	Introduksjon til fondet og hovedtall	5
	2.1 Landbrukets utviklingsfond (LUF)	5
	2.2 Organisasjon og ledelse	5
	2.3 Innovasjon Norge.....	6
	2.4 Stiftelsen Norsk Mat.....	6
	2.5 Utvalgte hovedtall	6
	2.6 Fondskapital	7
	2.7 Utbetalt i 2025 i forhold til prognose 2025.....	8
	2.8 Landbrukets utviklingsfonds ansvar per 31.12.25	9
3	Årets aktiviteter og resultater	10
	3.1 Innvilgningsrammer for 2025.....	10
	3.2 Innvilgede tilskudd 2025	11
	3.3 Overføring av ubenyttet ramme til 2026	12
	3.4 Utbetalte tilskudd fra fondet i 2025.....	13
	3.5 Bedriftsretta midler til investering og utvikling	14
	3.6 Inn på tunet-løftet 2.....	15
	3.7 Områderettet innsats	15
	3.8 Nasjonale og regionale tilretteleggingsmidler.....	18
	3.9 Rekruttering og kompetanse i landbruket.....	20
	3.10 FoU-midler over jordbruksavtalen	22
	3.11 PRESIS – presisjonsjordbruk i praksis.....	25
	3.12 Stiftelsen Norsk Mat.....	26
	3.13 Utviklingsprogrammet	28
	3.14 Verdiskapningsprogram for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket	28
	3.15 Skogbruk	29
	3.16 Oppfølging av handlingsplan mot villsvin	34
	3.17 Midler til konfliktforebyggende tiltak jordbruk/reindrift.....	35
	3.18 Spesielle miljøtiltak i jordbruket - SMIL	36
	3.19 Tilskudd til drenering.....	38
	3.20 Tilskudd til tiltak i beiteområder.....	39
	3.21 Handlingsplan for plantevernmidler.....	41
	3.22 Klima- og miljøprogrammet.....	43
	3.23 Klimasmart landbruk	46
	3.24 Biogass.....	48
	3.25 Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og Landbrukets verdensarvordning.....	49
	3.26 Utviklingstiltak innen økologisk jordbruk.....	52
	3.27 Bondens marked og norsk gardsost.....	53
	3.28 MetanHUB	54
	3.29 Infrastrukturtiltak til planteforedling	55
	3.30 Det store Grøntløftet.....	55
4	Styring og kontroll	56
	4.1 Måloppnåelse	56
	4.2 Overholdelse av lover og regler og effektiv ressursbruk.....	56
	4.3 Internkontroll.....	56
5	Framtidsutsikter.....	57
	5.1 Prognoser for fondet i perioden 2026 – 2030	57

5.2	Prognoser for likviditet for fondet i perioden 2026 – 2030.....	57
5.3	Prognose for fondet 2026 – 2030	58
6	Årsregnskap	59
6.1	Ledelseskommmentar til årsregnskapet	59
6.2	Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2025	61
6.3	Fondsregnskap med noter	62

1 Leders beretning

Landbrukets utviklingsfond (LUF) består av en rekke tiltak og virkemidler innen næringsutvikling, kompetanseheving og klima- og miljøtiltak som skal stimulere til utvikling i landbruksnæringen. Virkemidlene omfatter bl.a. tilskuddsordninger, utviklingsprogrammer og prosjekter som skal bidra til å styrke og bygge ut næringsgrunnlaget på landbrukseiendommer, samt skape aktivitet innen landbruksnæringen.

Midlene tildeles fondet som administreres av Landbruksdirektoratet. Forvaltningen av virkemidlene i fondet er fordelt på flere aktører. Aktørene er Innovasjon Norge, Stiftelsen Norsk Mat, statsforvalterne, kommunene og fylkeskommunene i tillegg til Landbruksdirektoratet. Landbruksdirektoratet har utviklet gode rutiner og samarbeider godt med de andre aktørene for å administrere fondet på en best mulig måte.

Denne årsrapporten dekker det ansvaret som Landbruksdirektoratet har som administrator av fondet og viser fondets samlede årsregnskap, ansvar og prognoser. Det gis i tillegg en kort rapportering på status for virkemiddelbruken innenfor de enkelte ordningene det bevilges midler til i fondet, med unntak av virkemidlene forvaltet av Innovasjon Norge og Stiftelsen Norsk Mat, som rapporterer direkte til Landbruks- og matdepartementet på resultatet av de virkemidlene som de har forvaltningsansvaret for.

Bevilgningen til Landbrukets utviklingsfond var 2 995 mill. kroner i 2025. Det er om lag 605 mill. kroner mer enn det foregående året.

Fondsregnskapet for 2025 viser et positivt resultat på 373,776 mill. kroner og fondskapitalen øker med tilsvarende beløp. Fondets fondskapital pr. 31.12.2025 er 1 536,470 mill. kroner. Det positive resultatet kommer blant annet av at bevilgningen til LUF ble økt i 2025.

Fondets ansvar er ved utgangen av 2025 3 683,293 mill. kroner. I tillegg kommer ansvar for rentestøtteordningen som per 31.12.25 er beregnet til 8,330 mill. kroner. Fondets ansvar har økt med 374,995 mill. kroner i 2025, dette er en økning på 11 prosent. Dette skyldes blant annet at det er en økning i samlet tilskuddsramme.

På grunn av den utfordrende kapitalsituasjonen til fondet ble det i jordbruksoppgjøret 2022 foreslått at alle ubenyttede rammer på slutten av året skulle inndras og ikke overføres til neste år. Dette er gjennomført og 54,374 mill. kroner er blitt inndratt pr 31.12.2025. Inndragning av ubenyttede rammer vil gi lavere tilskuddsramme i påfølgende år, noe som igjen vil gjøre at mindre blir tildelt og man på sikt får mindre til utbetaling.

Prognosene for 2026 – 2030 tilsier at fondet vil ha mindre i bevilgning enn utbetalinger de neste fem årene, og dermed redusere fondskapitalen. Direktoratet anbefaler at man fortsatt følger nøye med på kapitalsituasjonen i fondet og at fondskapitalen og likviditeten holdes under oppsyn.

Eli Reistad

administrerende direktør

Landbruksdirektoratet

2 Introduksjon til fondet og hovedtall

2.1 Landbrukets utviklingsfond (LUF)

Vedtektene for LUF ble fastsatt av Landbruks- og matdepartementet (LMD) 6. desember 2002, jf. vedtak V i St.prp. nr. 92 (2000 – 2001), behandlet i Stortinget og sist endret 19. desember 2014. Fondsmidlene blir bevilget av Stortinget, normalt sammen med behandlingen av proposisjonen om jordbruksoppjøret og i Prop. 1 S for Landbruks- og matdepartementet. Fondets kapital er plassert på rentebærende konto innenfor Statens konsernkontoordning i Norges Bank samt gjennom Innovasjon Norges (IN) utlånsvirksomhet.

Fondsmidlene kan brukes til:

- tiltak som tar sikte på å styrke og bygge ut næringsgrunnlaget på landbrukseiendommer. Dette gjelder også om landbrukseiendommen er en del av en kombinert arbeidsplass
- aktivitetsfremmende tiltak innen eller i tilknytning til landbruksnæringene.

Landbrukets utviklingsfond blir primært tilført midler gjennom jordbruksavtalen, kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m., post 50 Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond. I enkelte tilfeller blir det også tilført midler fra andre kapitler på statsbudsjettet.

2.2 Organisasjon og ledelse

LMD fastsetter forskrifter og/eller nærmere regler for forvaltningen av de ulike ordningene under fondet og fordeler midlene til tilskuddsforvalterne. De ulike forvaltningsorganene kan fastsette utfyllende retningslinjer der det er behov for dette.

Landbruksdirektoratet har regnskapsføreransvaret for fondet. Fondets regnskap føres etter kontantprinsippet. Av den grunn vises ikke ansvaret, som er forpliktelser fondet har overfor betalingsmottakere, i selve regnskapet. Ansvaret vises i egen tabell og er benyttet i forbindelse med vurderingen av den økonomiske situasjonen til fondet. I henhold til fondets vedtekter skal Landbruksdirektoratet forvalte fondet ved å utbetale midler til de enkelte tilskuddsforvalterne etter nærmere avtale. Ordningen med rentestøtte blir ikke tildelt innvilgningsramme på lik linje med andre ordninger, kun beregnet beløp til utbetaling.

Forvaltningen av fondet og de tilskuddsordningene som blir finansiert av fondet, følger de krav som er satt til statlig økonomistyring i økonomiregelverket for staten og ellers det som følger av vedtektene og annet regelverk for de ulike ordningene. Landbruksdirektoratets utgifter til administrasjon av fondet blir dekket av fondsmidlene etter nærmere retningslinjer og rammer fastsatt av LMD. Rammer og føringer for tilskudd og/eller lån fra fondet blir fastsatt i de årlige jordbruksoppjørene og i forbindelse med Stortingets behandling av proposisjonen om jordbruksoppjøret og Prop 1.S.

Opgaven med forvaltning av tilskuddsordninger innenfor LUF gis til tilskuddsforvalterne gjennom årlige tildelings-/oppdragsbrev fra LMD og direktoratet. Årsrapporten med regnskap for 2025 baserer seg på rapportering fra tilskuddsforvalterne.

2.3 Innovasjon Norge

Innovasjon Norge (IN) forvalter tilskuddsrammen for flere ordninger som er en del av LUF.

IN har ansvar for oppfølging av følgende ordninger:

- Verdiskapningsprogram for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket
- Bedriftsretta midler til investering og utvikling (IBU-ordningen)
- Utviklingsprogrammet
- Rentestøtte (avviklet, men det foretas fremdeles utbetalinger av ansvar for tidligere tilsagn)
- Investeringslån i landbruket (avviklet, men det innbetales fremdeles avdrag på utestående lån).

Landbruksdirektoratet skal i henhold til tildelingsbrevet fra LMD overføre midler terminvis 4-6 ganger per år til IN. Hver måned rapporterer IN hvilke ordninger de har foretatt utbetalinger på, og direktoratet bokfører dette i resultatregnskapet til LUF. Differansen mellom overførte terminvise beløp og utbetaling av tilskudd, kommer frem av balansen i LUF-regnskapet som «A-konto LUF-IN». Tapsavsetningen til risikolån landbruk bevilget over IBU-ordningen er bokført i balansen i LUF-regnskapet.

Innovasjon Norge avlegger egen rapport til LMD om bruken av midlene i tråd med rapporteringskalender fra Nærings- og fiskeridepartementet. Det fremgår derfor ingen detaljert resultatrapportering på INs ordninger i årsrapporten til LUF.

2.4 Stiftelsen Norsk Mat

Landbruksdirektoratet overfører tildelte midler fra LUF til Stiftelsen Norsk Mat terminvis 4-6 ganger per år. Etersom midlene til stiftelsen bevilges gjennom tilskuddsbrev fra LMD, leveres egen rapportering til LMD om bruken av disse midlene. Det er lagt inn kort resultatrapportering på virkemiddelbruken til stiftelsen i årsrapporten til LUF.

2.5 Utvalgte hovedtall

Nøkkeltall (mill.kroner)	Regnskap 2025	Regnskap 2024	Regnskap 2023
Beholdning på konto i Norges Bank	1 483,918	1 087,373	1 139,754
Årlig tilført fondet	3 115,017	2 517,337	2 321,507
Årlig utbetalt	2 741,241	2 358,894	1 919,864
Resultat	373,776	158,443	401,643
Ansvar	3 683,293	3 254,704	3 006,968
Fondskapital	1 536,470	1 162,694	1 004,251
Ansvar i % av fondskapital	240 %	280 %	299 %

LUF får en årlig ramme for innvilgning av nye tilskudd som følge av stortingets behandling av jordbruksprop, Prop. 1 S og st.bud. Fondets ansvar og fondskapital er utdypet i pkt. 2.6 og 2.8.

2.6 Fondskapital

Fondskapitalen ble i 2025 økt med 373,776 mill. kroner til 1 536,470 mill. kroner.

Med dagens prognose for utbetalinger i 2026 og inntekt basert på Prop. 1 S (2025-2026) og bevilgning over kapittel 1150.50, kapittel 1149.71 og 73 i 2026, forventes det et underskudd på 149,635 mill. kroner i 2026. Prognosene viser at fondskapitalen vil fortsette å minske de neste fem årene.

Prognoser for 2026 – 2030 er ytterligere omtalt under kapittel 5.

<i>Tall i mill. kroner</i>								
Fondskapital	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Regnskap 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029	Prognose 2030
01.01.	602,61	1 004,25	1 162,69	1 536,47	1 386,84	1 216,30	1 013,90	735,00
31.12.	1 004,25	1 162,69	1 536,47	1 386,84	1 216,30	1 013,90	735,00	406,42
Endring	401,64	158,44	373,78	-149,63	-170,53	-202,40	-278,91	-328,57

Tabellen under viser fordelingen av fondskapitalen.

<i>Tall i mill. kroner</i>									
	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Regnskap 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029	Prognose 2030	
Fondskapital i LUF	1 004,251	1 162,694	1 536,470	1 386,835	1 216,303	1 013,903	734,998	406,425	
Innestående Norges Bank inkl. a-konto IN og NFR	1 046,180	1 208,214	1 577,855	1 383,983	1 213,695	1 011,446	732,647	404,145	
Utestående investeringslån	3,707	1,857	1,003	2,852	2,607	2,456	2,351	2,280	
Tapsfond BU risikolån	-45,427	-47,331	-42,388						
Kortsiktig gjeld	-0,209	-0,047							
Utestående fordringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

2.7 Utbetalt i 2025 i forhold til prognose 2025

<i>Tall i mill. kroner</i>		Prognose	Utbetalt	
		2025	2025	Avvik
Bedriftsretta midlar til investering og utvikling	IN	1 126,200	1 303,600	177,400
Nasjonale tilretteleggingsmidlar	Ldir	7,176	13,778	6,602
Det store norske Grøntløftet	Ldir		5,000	
Inn på tunet-løftet del 2	Ldir	0,500	0,498	-0,002
Regionale tilretteleggingsmidlar	FK	61,000	61,000	0,000
Områderetta innsats				
<i>Bærekraftig matproduksjon i nord</i>	LMD	20,000	20,000	0,000
<i>Arktisk landbruk</i>	LMD	1,543	0,446	-1,097
<i>Fjellandbruket</i>	LMD	0,556	10,556	10,000
Rekruttering og kompetanse i landbruket				
<i>Regionale kompetansenettverk for lokalmat</i>	FK	15,000	15,000	0,000
<i>Pilotprosjekt vidareutvikling av landbruksutdanning</i>	FK		2,000	2,000
<i>Nasjonal modell for vaksenagronom</i>	LMD	17,000	17,000	0,000
Forskning og utvikling	Ldir	91,397	66,296	-25,101
PRESIS- Presisjonsjordbruk i praksis	LMD	4,000	4,244	0,244
Stiftinga Norsk Mat	Stiftelsen Norsk Mat	78,000	78,000	0,000
Utviklingsprogrammet	IN	74,500	83,545	9,045
Bondens marked og Norsk Gardsost	LMD	3,000	3,000	0,000
Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket	IN	150,800	145,562	-5,238
Skogbruk	Ldir	275,000	311,961	36,961
Oppfølging av handlingsplan mot villsvin	LMD	2,500	2,500	0,000
Midlar til konfliktføreb. tiltak jordbruk/reindrift	Ldir	3,000	4,363	1,363
Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	Ldir	180,000	184,279	4,279
Drenering	Ldir	120,000	140,203	20,203
MetanHUB	Ldir	10,000	10,000	0,000
Tilskott til tiltak i beiteområde	SF	35,300	32,194	-3,106
Handlingsplan for plantevernmidlar	Ldir	11,000	11,862	0,862
Klima- og miljøprogram	Ldir	46,471	34,678	-11,793
Klimasmart landbruk	Ldir	10,000	9,838	-0,162
Biogass	Ldir	20,000	17,740	-2,260
Verdensarvområda og utvalde kulturlandskap	Ldir	49,500	47,318	-2,182
Utviklingstiltak innen økologisk jordbruk	Ldir/SF	18,000	15,300	-2,700
Infrastruktur planteopdrætting	Ldir			
Administrasjonskostnader	Ldir	4,554	4,554	0,000
Sum		2 435,997	2 656,316	215,319

Viser til Innovasjon Norges egen rapport til LMD for kommentarer på avvik mellom prognosert og utbetalt for ordningene *Bedriftsretta midlar til investering og utvikling*, *Utviklingsprogrammet* og *Verdiskapningsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket*.

2.8 Landbrukets utviklingsfonds ansvar per 31.12.25

<i>Tall i mill. kroner</i>		Ansvar	Ansvar	Endring
		31.12.24	31.12.25	31.12.25
Bedriftsretta midlar til investering og utvikling	IN	1 538,654	1 756,259	217,605
Nasjonale tilretteleggingsmidlar	Ldir	34,834	36,824	1,990
Inn på tunet-løftet del 2	Ldir	0,609	0,111	-0,498
Regionale tilretteleggingsmidlar	FK	-	-	-
Områderetta innsats				
<i>Bærekraftig matproduksjon i nord</i>	LMD	-	3,723	3,723
<i>Arktisk landbruk</i>	LMD	2,257	1,572	-0,685
<i>Fjellandbruket</i>	LMD	7,537	-	-7,537
Rekruttering og kompetanse i landbruket				
<i>Nasjonalt rekrutteringsprosjekt</i>	LMD	-	-	-
<i>Regionale kompetansenettverk for lokalmat</i>	FK	-	-	-
<i>Regionale tilskott til rekruttering og kompetanseheving</i>	FK	-	-	-
<i>Nasjonal modell for vaksenagronom</i>	FK	-	-	-
<i>Mentorordning</i>	LMD/NLR	-	-	0
Forskning og utvikling	Ldir	8,396	70,983	62,587
PRESIS- Presisjonsjordbruk i praksis	LMD	4,109	4,153	0,044
Stiftinga Norsk Mat	Stift. Norsk Mat	-	-	-
Utviklingsprogrammet	IN	104,633	100,581	-4,052
Bondens marked og Norsk Gardsost	LMD	-	-	-
Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket	IN	240,821	293,634	52,813
Skogbruk	Ldir	351,625	314,513	-37,112
Oppfølging av handlingsplan mot villsvin	LMD	-	-	-
Midlar til konfliktføreb. tiltak jordbruk/reindrift	Ldir	6,047	7,098	1,051
Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	Ldir	463,382	493,560	30,178
Drenering	Ldir	269,528	338,897	69,369
MetanHUB	Ldir	10,000	14,000	4,000
Tilskott til tiltak i beiteområde	SF	35,396	34,675	-0,721
Handlingsplan for plantevernmidlar	Ldir	23,637	26,314	2,677
Klima- og miljøprogram	Ldir	58,063	63,959	5,896
Klimasmart landbruk	Ldir	4,089	18,250	14,161
Biogass	Ldir	-	-	-
Verdensarvområda og utvalde kulturlandskap	Ldir	79,120	74,789	-4,331
Utviklingstiltak innen økologisk jordbruk	Ldir/SF	11,967	11,397	-0,570
Infrastruktur plantevedling	Ldir	-	18,000	18,000
Administrasjonskostnader	Ldir	-	-	-
Sum		3 254,704	3 683,293	428,589
Tapsavsetning risikolån	IN	-	-	-
Fylkesvise BU-midler, rentestøtte	IN	61,924	8,330	-53,594
Sum inkl. rentestøtte og risikolån		3 316,628	3 691,623	374,995

Ansvar totalt har økt med 374,995 mill. kroner fra 2024. Dette er en økning på 11 prosent. På IBU (Bedriftsrettede midler til investering) har tilskuddsrammen økt mye de siste årene, og derav øker også ansvaret.

3 Årets aktiviteter og resultater

LUF-midler over jordbruksavtalen inngår i Prop. nr. 1 S (2026-2026) *Landbruks- og matdepartementet*. Tilskuddsrammen med endringer som det rapporteres på for 2025, kommer frem av Prop 1. S (2024-2025).

3.1 Innvilgningsrammer for 2025

<i>Tall i mill. kroner</i>		Innvilgnings- ramme 2025	Overført fra 2024	Til disposisjon 2025
Bedriftsretta midlar til investering og utvikling	IN	1 447,500	88,480	1 535,980
Nasjonale tilretteleggingsmidlar	Ldir	16,000		16,000
Det store norske Grøntløftet	Ldir	5,000		5,000
Regionale tilretteleggingsmidlar	FK	61,000		61,000
Områderetta innsats				
<i>Bærekraftig matproduksjon i nord</i>	LMD	25,000		25,000
<i>Fjellandbruket</i>	LMD	3,000		3,000
Rekruttering og kompetanse i landbruket				
<i>Pilotprosjekt videreutvikling av landbruksutdanning</i>	FK	2,000		2,000
<i>Nasjonal modell for vaksenagronom</i>	FK	17,000		17,000
<i>Regionale kompetansenettverk for lokalmat</i>	FK	15,000		15,000
Forskning og utvikling	Ldir	91,500	7,411	98,911
PRESIS- Presisjonsjordbruk i praksis	LMD	4,000	0,397	4,397
Stiftinga Norsk Mat	Stift. Norsk Mat	78,500		78,500
Utviklingsprogrammet	IN	80,000		80,000
Bondens marked og Norsk Gardsost	LMD	3,000	0,150	3,150
Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket	IN	237,000		237,000
Skogbruk	Ldir	275,000		275,000
Oppfølging av handlingsplan mot villsvin	LMD	2,500		2,500
Midlar til konfliktforeb. tiltak jordbruk/reindrift	Ldir	3,000	3,502	6,502
Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	Ldir	220,000		220,000
Drenering	Ldir	215,000	3,258	218,258
MetanHUB	Ldir	14,000		14,000
Klimasmart landbruk	Ldir	24,000		24,000
Tilskott til tiltak i beiteområde	Ldir	32,000		32,000
Handlingsplan for plantevernmidlar	Ldir	15,000		15,000
Klima- og miljøprogram	Ldir	40,000	2,023	42,023
Biogass	Ldir	23,000		23,000
Verdensarvområda og Utvalde kulturlandskap	Ldir	43,534	0,899	44,433
Utviklingstiltak innen økologisk jordbruk	Ldir/SF	15,000		15,000
Infrastruktur planteforedling	Ldir	18,000		18,000
Tilskudd til utdanningstilbud i håndverksysting	Ldir	2,000		2,000
Administrasjonskostnader	Ldir	4,554		4,554
Sum		3 032,088	106,120	3 138,208

3.2 Innvilgede tilskudd 2025

<i>Tall i mill. kroner</i>		Til disposisjon 2025	Innvilget i 2025	Inndratte rammer 2025	Ubenyttet pr 31.12.25
Bedriftsretta midlar til investering og utvikling	IN	1 535,980	1 618,931	97,726	14,775
Nasjonale tilretteleggingsmidlar	Ldir	16,000	15,884	0,116	0,232
Det store norske Grøntløftet	Ldir	5,000	5,000		-
Regionale tilretteleggingsmidlar	FK	61,000	61,000		-
Områderetta innsats		-			
<i>Bærekraftig matproduksjon i nord</i>	LMD	25,000	25,000		-
<i>Fjellandbruket</i>	LMD	3,000	3,000		-
Rekruttering og kompetanse i landbruket		-			
<i>Pilotprosjekt videreutvikling av</i>					
<i>landbruksutdanning</i>	FK	2,000	2,000		-
<i>Nasjonal modell for vaksenagronom</i>	FK	17,000	17,000		-
<i>Regionale kompetansenettverk for</i>					
<i>lokalmat</i>	FK	15,000	15,000		-
Forskning og utvikling	Ldir	98,911	90,087	0,106	8,930
PRESIS- Presisjonsjordbruk i praksis	LMD	4,397	4,000		0,397
Stiftinga Norsk Mat	Stift.	78,500	78,000		0,500
Utviklingsprogrammet	IN	80,000	83,842	4,349	0,507
Bondens marked og Norsk Gardsost	LMD	3,150	3,000		0,150
Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi	IN				
og teknologiutvikling i landbruket		237,000	220,790	22,415	38,625
Skogbruk	Ldir	275,000	318,649	43,799	0,150
Oppfølging av handlingsplan mot villsvin	LMD	2,500	2,500		-
Midlar til konfliktforeb. tiltak jordbruk/reindrift	Ldir	6,502	5,963	0,548	1,088
Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	Ldir	220,000	267,853	53,548	5,695
Drenering	Ldir	218,258	239,234	29,661	8,686
MetanHUB	Ldir	14,000	14,000		-
Klimasmart landbruk	Ldir	24,000	25,169	1,170	0,001
Tilskott til tiltak i beiteområde	Ldir	32,000	36,539	5,066	0,527
Handlingsplan for plantevernmidlar	Ldir	15,000	15,000	0,460	0,460
Klima- og miljøprogram	Ldir	42,023	43,088	2,522	1,458
Biogass	Ldir	23,000	17,740		5,260
Verdensarvområda og Utvalde kulturlandskap	Ldir	44,433	54,552	11,565	1,447
Utviklingstiltak innen økologisk jordbruk	Ldir/SF	15,000	15,000	0,270	0,270
Infrastruktur planteforedling	Ldir	18,000	18,000		-
Tilskudd til utdanningstilbud i håndverksysting	Ldir	2,000	2,000		-
Administrasjonskostnader	Ldir	4,554	4,554		-
Sum		3 138,208	3 322,373	273,323	89,158

Administrasjonskostnader gjelder utgifter som Landbruksdirektoratet har i forbindelse med forvaltningen av LUF.

På grunn av den utfordrende kapital situasjonen i fondet, ble det i jordbruksoppgjøret 2022 foreslått å inndra alle ubenyttede midler ved årsslutt. Det er gjort vurderinger av hvilke ordninger som kan omfattes av inndragningen, og det har vært gjennomført møter med avtalepartene om

hvilke ordninger det blir inndratt midler på. Ordninger forvaltet av fylkeskommunen og ordninger som er samfinansiert er ikke omfattet av inndragningen.

Avtalepartene er enige om å føre en restriktiv linje med hensyn på å avvike fra prinsippet om at alle ubenyttede rammer skal inndras.

3.3 Overføring av ubenyttet ramme til 2026

<i>Tall i mill. kroner</i>		Til disposisjon 2025	Innvilget i 2025	Inndratte rammer 2025	Ubenyttet pr 31.12.25	Overføres til 2026
Bedriftsretta midlar til investering og utvikling	IN	1 535,980	1 618,931	97,726	14,775	14,775
Forskning og utvikling	Ldir	98,911	90,087	0,106	8,930	8,545
PRESIS- Presisjonsjordbruk i praksis	LMD	4,397	4,000		0,397	0,244
Midlar til konfliktføreb. tiltak jordbruk/reindrift	Ldir	6,502	5,963	0,548	1,088	1,088
Drenering	Ldir	218,258	239,234	29,661	8,686	8,686
Verdensarvområda og Utvalde kulturlandskap	Ldir	44,433	54,552	11,565	1,447	1,447
Sum						34,784
Inndratte ubenyttede tilskuddsrammer 31.12.26						54,374

Direktoratet søkte om overføring av ubenyttet ramme for forskning og utvikling og PRESIS fra 2025 til 2026. Dette ble innvilget av avtalepartene. I møtet mellom avtalepartene kom det fram at de ønsket å overføre ubenyttet ramme på drenering. Midler til konfliktforebyggende tiltak jordbruk/reindrift og Verdensarvområda og Utvalgte kulturlandskap er ikke omfattet av inndragning av ubenyttet ramme på grunn av at de er samfinansiert med andre departement. Bedriftsretta midler til investering og utvikling blir inndratt fra fylkene og omfordelt på ordningen på nytt i 2026, jf. Prop 1 S

3.4 Utbetalte tilskudd fra fondet i 2025

<i>Tall i mill. kroner</i>		Til	disposisjon	Innvilget i	Utbetalt i
		2025	2025	2025	2025
Bedriftsretta midlar til investering og utvikling	IN	1 535,980	1 618,931	1 303,600	
Nasjonale tilretteleggingsmidlar	Ldir	16,000	15,884	13,778	
Det store norske Grøntløftet	Ldir	5,000	5,000	5,000	
Inn på tunet-løftet del 2	Ldir			0,498	
Regionale tilretteleggingsmidlar	FK	61,000	61,000	61,000	
Områderetta innsats			-	-	
<i>Bærekraftig matproduksjon i nord</i>	LMD	25,000	25,000	20,000	
<i>Arktisk landbruk</i>	LMD			0,446	
<i>Fjellandbruket</i>	LMD	3,000	3,000	10,556	
Rekruttering og kompetanse i landbruket				-	
<i>Pilotprosjekt videreutvikling av landbruksutdanning</i>	FK	2,000	2,000	15,000	
<i>Nasjonal modell for vaksenagronom</i>	FK	17,000	17,000	2,000	
<i>Regionale kompetansenettverk for lokalmat</i>	FK	15,000	15,000	17,000	
Forskning og utvikling	Ldir	98,911	90,087	66,296	
PRESIS- Presisjonsjordbruk i praksis	LMD	4,397	4,000	4,244	
Stiftinga Norsk Mat	Stift. Norsk Mat	78,500	78,000	78,000	
Utviklingsprogrammet	IN	80,000	83,842	83,545	
Bondens marked og Norsk Gardsost	IN	3,150	3,000	3,000	
Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket	Ldir	237,000	220,790	145,562	
Skogbruk	LMD	275,000	318,649	311,961	
Oppfølging av handlingsplan mot villsvin	SF	2,500	2,500	2,500	
Midlar til konfliktforeb. tiltak jordbruk/reindrift	Ldir	6,502	5,963	4,363	
Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	Ldir	220,000	267,853	184,279	
Drenering	Ldir	218,258	239,234	140,203	
MetanHUB	Ldir	14,000	14,000	10,000	
Tilskott til tiltak i beiteområde	Ldir	32,000	36,539	32,194	
Handlingsplan for plantevernmidlar	Ldir	15,000	15,000	11,862	
Klima- og miljøprogram	Ldir	42,023	43,088	34,678	
Klimasmart landbruk	Ldir	24,000	25,169	9,838	
Biogass	Ldir	23,000	17,740	17,740	
Verdensarvområda og utvalde kulturlandskap	Ldir/SF	44,433	54,552	47,318	
Utviklingstiltak innen økologisk jordbruk	Ldir	15,000	15,000	15,300	
Infrastruktur plante foredling	Ldir	18,000	18,000	-	
Tilskudd til utdanningstilbud i håndverksystem	Ldir	2,000	2,000	2,000	
Administrasjonskostnader	Ldir	4,554	4,554	4,554	
		3 138,208	3 322,373	2 658,316	

Sum utbetalt 2025 er i denne tabellen 2 658,316 mill. kroner (utbetalt på ordninger), mens den i tabell under pkt. 2.5 og 5.1 er 2 741,241 mill. kroner (årsregnskapet). Differansen gjelder i hovedsak at utbetalinger til rentestøtte med 94,258 mill. kroner og utbetaling til tapsavsetning på 1,384 mill. krone. I tillegg er ikke innbetalinger på samfinansierte ordninger som verdensarv, konfliktforebyggende tiltak jordbruk/reindrift, utvalgte kulturlandskap og tilbakebetaling fra forskningsrådet, hensyntatt i denne tabellen.

3.5 Bedriftsretta midler til investering og utvikling

Tall i mill. kroner		Disponibel						Ansvar 31.12.24	Innvilg.- ramme 2026	Ubenyttet 2025 - inndras	Disponibel innvilg.- ramme 2026
		Ansvar	Innvilg.- ramme	Disponibel		Inndratt	Utbetalt				
		31.12.24	2025	01.01.25	2025						
Bedriftsretta midler til investering og utvikling	IN	1 538,076	1 201,300	1 460,335	1 543,286	97,726	1 230,311	1 753,325	1 338,300	1 353,075	
<i>Særskilte prosjekt (FRAM)</i>		0,578		4,445	4,445			2,089		-	
Administrasjonskostnader (inkl. KEU)	IN	-	71,200	71,200	71,200		71,200	-	74,200	74,200	
Avsetning til tapsfond	IN	-			2,392	1,008	1,384	-			
Sum		1 538,654	1 272,500	1 535,980	1 621,323	98,734	1 304,984	1 756,259	1 412,500	1 427,275	

Tall i mill. kroner		Prognose				
		utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt
		2026	2027	2028	2029	2030
Bedriftsretta midler til investering og utvikling	IN	1 350,000	1 350,000	1 350,000	1 350,000	1 350,000
<i>Særskilte prosjekt (FRAM)</i>						
Administrasjonskostnader (inkl. KEU)	IN	77,000	78,000	79,000	80,000	81,000
Avsetning til tapsfond	IN					
Sum		1 427,000	1 428,000	1 429,000	1 430,000	1 431,000

Bedriftsretta midler til investering og utvikling forvaltes av Innovasjon Norge. IN avlegger egen rapport til LMD på sine ordninger.

Rentestøtte

Tall i mill. kroner		Disponibel					Utbetalt	Ansvar	Innvilg.- ramme 2026
		Ansvar	Innvilg.- ramme	Disponibel		Inndratt			
		31.12.24	2025	01.01.25	2025				
Rentestøttebeløp	IN	61,924	-	-	-	94,258	8,330		
Sum rentestøtte		61,924	-	-	-	94,258	8,330	-	

Tall i mill. kroner		Prognose				
		utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt
		2026	2027	2028	2029	2030
Rentestøttebeløp	IN	8,330				
Sum rentestøtte		8,330	-	-	-	-

Siden ordningen er avviklet bevilges det kun midler til å dekke utbetaling av resterende ansvar. Tilsagn om rentestøtte genererer utbetalinger over 15 år. Ettersom siste tilsagn om rentestøtte ble gitt i 2015, siste utbetaling av rentestøtte blir i 2026.

Størrelsen på fremtidige utbetalinger er avhengig av renteutviklingen og det totale ansvaret for ordningen kan derfor ikke beregnes eksakt. Ved beregning av ansvar for rentestøtte har Innovasjon Norge lagt til grunn renten for kommende år for alle tilsagn som ligger i systemet per 31.12. Når renten øker beregnes det et økende ansvar, og når renten reduseres beregnes det et redusert ansvar.

3.6 Inn på tunet-løftet 2

Tall i mill. kroner	Ansvar	Disponibel					Utbetalt	Ansvar	Innvilg.- ramme
		31.12.24	Innvilg.- ramme 2025	Innvilg.- ramme		Innvilget			
				01.01.25	2025				
Inn på tunet del - 2	Ldir	0,609	-				0,498	0,111	
Sum		0,609	-	-	-	-	0,498	0,111	

Ett av målene med Inn på tunet løftet 2 var å dele kunnskapen fra pilotprosjektene med eksisterende og potensielle kjøpere og tilbydere av Inn på tunet-tjenester. Rogaland fylkeskommune fikk midler i 2025 til å arrangere en nasjonal fagkonferanse “Livsmestring på gård” i samarbeid med Statsforvalteren i Rogaland, Inn på tunet Norge SA og Norges Bondelag. Konferansen skulle gi inspirasjon og faglig påfyll, være en møtearena for tilbydere og innkjøpere, samt bidra til nettverksbygging for Inn på tunet tilbyderne. Kostnaden for konferansen var 318 000 kroner.

Arrangementet “Livsmestring på gård” ble fulgt opp under Areadalsuka 12.-13. august 2025 . Kostnaden var på 180 000 kroner. Det ble invitert en rekke gjester til kunnskapsdeling og diskusjon, og i etterkant av arrangementet ble det distribuert en podkast-serie.

Kommentar regnskap 2025

Prosjektet er nå avsluttet

Kommentar prognoser

Ingen fremtidige utbetalinger

3.7 Områderettet innsats

Tall i mill. kroner		Ansvar	Disponibel					Ubenyttet 2025 - inndras	Disponibel innvilg.- ramme 2026	
			31.12.24	Innvilg.- ramme 2025	Innvilg.- ramme		Innvilget			
					01.01.25	2025				2025
Bærekraftig matproduksjon i nord	FK	-	20,000	20,000	20,000		20,000	-	20,000	
Bærekraftig matproduksjon i nord - teigbasert tilskudd	FK		5,000	5,000	5,000	1,277	3,723	-	-	
Fjellandbruket II	FK	7,537	3,000	3,000	3,000	10,556	4,000		4,000	
Arktisk Landbruk I	SF	2,257		-		0,239	0,446	1,572	0,239	-
Sum		9,794	28,000	28,000	28,000	0,239	32,279	5,295	24,000	24,000

Tall i mill. kroner		Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
		utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt
		2026	2027	2028	2029	2030
Bærekraftig matproduksjon i nord	FK	20,000	20,000	20,000	20,000	20,000
Bærekraftig matproduksjon i nord - teigbasert tilskudd	FK	1,300				
Fjellandbruket II	FK	4,000	4,000	4,000	4,000	4,000
Arktisk Landbruk I	SF	-	-	-	-	-
Sum		25,300	24,000	24,000	24,000	24,000

Kommentar regnskap 2025

Områderettet Innsats

Områderettet innsats omfatter i 2025 en bevilgning på 23,0 mill. kroner, hvorav 3 mill. kroner er rettet inn mot fjellandbruket forvaltet av fylkeskommunen i Trøndelag og 20,0 mill. kroner som gjelder en satsing på bærekraftig matproduksjon og verdiskaping i nord forvaltet av fylkeskommunen i Troms. Midlene inngår som en del av LMDs samlede oppdragsbrev til fylkeskommunene.

Bærekraftig matproduksjon og verdiskaping i nord

I jordbruksoppgjøret 2025 er satsingen på bærekraftig matproduksjon og verdiskaping i nord videreført med 20 mill. kroner. Troms fylkeskommune har forvaltningsansvaret for ordningen, og koordinerer og samarbeider med NIBIO og fylkeskommunene i Nordland og Finnmark landbrukets organisasjoner i nord, statsforvalterne, Sametinget, nordnorske næringsaktører, forsknings- og kunnskapsmiljøer og øvrige regionale myndigheter. Målet for satsingen er å styrke sårbare produsentmiljøer i Finnmark, Troms og Nordland, motvirke bruksnedgang, øke arealbruken og heve kompetansen til landbruksnæringen og verdikjeden for mat, samt å utnytte regionale fortrinn og muligheter innen arktisk landbruk.

Fylkeskommunen rapporterer at midlene er brukt i tråd med forskriften for ordningen. De tre fylkeskommunene har bidratt med 8 mill. kroner i matchingmidler i 2025 slik at det totalt sett har vært satt av vel 28 mill. kroner til satsingen. Midlene fra fylkeskommunene er brukt på fylkeskommunale prosjekter som ikke kan støttes med statlige midler i tråd med forskriften. Dette gjelder for eksempel samarbeidsprosjektet "Bærekraftig landbruksutdanning i Nord-Norge" i regi av Arktisk landbruksfaglig senter.

I 2025 har partnerskapet prioritert prosjekter innenfor temaene "Økt bruk av utmarksbeite" og "Økt totalberedskap gjennom økt matproduksjon". Samlet sett er det brukt vel 17, 5 mill. kroner på disse to arbeidspakkene. Det er satt av 800 000 kroner til evaluering av satsingen som skal leveres fram mot jordbruksforhandlingene i 2026.

5 mill. kroner av satsingen har vært øremerket NIBIO, bl.a. til prosjekter innenfor jordsmonnskartlegging i nord, utvidede datasett driftsgranskninger i Troms og Finnmark, arktisk kvalitet i grøntproduksjon, beitekartlegging utmark.

Kommentar regnskap prøveordning om teigbasert tilskudd

Bevilgningen ble gitt på et tidspunkt da ordningene ikke var utformet. Prøveordningen ble utformet og utbetalt i 2025, og det var utfordrende å vite både kostnader til utvikling av fagsystem og hva man kunne forvente av søkermasse med en helt ny ordning. Følgelig er det et avvik mellom bevilgning og forbruk.

Kommentar prognoser teigbasert tilskudd

Landbruksdirektoratet forventer lavere utgifter til utvikling av fagsystem i prøveordningens andre år, men høyere søknadsmasse for tilskudd for drift av små teiger (grunnet at flere søkere er blitt kjent med ordningen). Prognosen er svært usikker.

Fjellandbruket

Fra 01.01.2025 ble denne ordningen overført til Trøndelag fylkeskommune. Dette gjorde at utestående ansvar (7.537.281 kr), ubrukte midler (18.673 kr) og årets tilskuddsmidler (3.000.000 kr) ble overført til Trøndelag fylkeskommunes bankkonto i januar 2025.

Satsingen omfatter nesten 50 fjellandbrukskommuner i Trøndelag, Innlandet, Telemark og Buskerud, og skal bidra til å styrke grunnlaget for bærekraftig verdiskaping i fjellområdene innenfor tradisjonelt landbruk og bygdenæring. Fylkeskommunen i Trøndelag har fra 2025 hatt det koordinerende ansvaret for forvaltning av midlene opp mot øvrige fylkeskommuner, statsforvaltere, næringsorganisasjoner og ev. andre aktører i de aktuelle områdene.

Partnerskapet, inkl. næringen, i de fire fylkene har i 2025 vært enige om at tildelingen på 3,0 mill. kroner skal fordeles med 1,9 mill. kroner til en nasjonal utlysning i regi av Trøndelag fylkeskommune, 1 mill. kroner fordelt til de aktuelle fylkeskommunene for å støtte lokale initiativ som understøtter formålet med fjellandbruksmidlene. 0,1 mill. kroner har vært avsatt til administrasjon. I 2025 har det vært prioritert prosjekter som direkte eller indirekte bidrar til:

1. Økt bruk av utmarksbeiteressursen
2. Styrking av seterbruken
3. Omdømmebygging og styrket rekruttering
4. Klimatilpasning, agronomi, og driftstilpasning

Når det gjelder den nasjonale utlysningen i regi av Trøndelag fylkeskommune på 1,9 mill. kroner har det vært presisert at samarbeidsprosjekter som bygger opp under en helhetlig og fylkesovergripende satsing på fjellområdene skal prioriteres.

Fylkeskommunen rapporterer at:

- Det er gode tilbakemeldinger på hvordan forvaltningsoppdraget er løst, og at det er etablert godt samspill mellom de regionale forvaltningsaktørene
- Tilgangen på gode fylkesoverskridende samarbeidsprosjekter som løfter viktige problemstillinger for å utvikle landbruket i fjellregionen i 2025 har vært mer utfordrende. For å imøtekomme dette har det vært arrangert et eget søkerseminar i januar 2026 med deltakelse fra ulike kunnskapsmiljøer og organisasjoner

45 av de 80 prosjektene som ble overført fra statsforvalterne til Trøndelag fylkeskommune er avsluttet i 2025.

3.8 Nasjonale og regionale tilretteleggingsmidler

Tall i mill. kroner	Ansvar	Disponibel				Inndratt	Utbetalt	Ansvar	Innvilg.- ramme	Ubenyttet 2025 - inndras	Disponibel innvilg.- ramme
		31.12.24	Innvilg.- ramme 2025	innvilg.- ramme 01.01.25	Innvilget 2025						
Nasjonale tilretteleggingsmidler Ldir	34,834	16,000	16,000	15,884	0,116	13,778	36,824	13,000	0,232	13,000	
Regionale tilretteleggingsmidler FK	-	61,000	61,000	61,000	-	61,000	-	64,000	-	64,000	
Sum	34,834	77,000	77,000	76,884	0,116	74,778	36,824	77,000	0,232	77,000	

Tall i mill. kroner		Prognose				
		utbetalt 2026	utbetalt 2027	utbetalt 2028	utbetalt 2029	utbetalt 2030
Nasjonale tilretteleggingsmidler Ldir		15,917	32,729	36,552	43,421	43,421
Regionale tilretteleggingsmidler FK		64,000	64,000	64,000	64,000	64,000
Sum		79,917	96,729	100,552	107,421	107,421

Kommentar regnskap 2025

Nasjonale tilretteleggingsmidler

Formålet med nasjonale tilretteleggingsmidler (NT) er å bidra til å styrke verdiskaping i landbruket gjennom tilretteleggende tiltak som bidrar til fellesskapsløsninger innen næringsutvikling og kompetanseheving med nasjonal nytteverdi. Tiltakene innenfor de to tilskuddsområdene for ordningen (næringsutvikling og kompetanseheving), omfatter alt fra prosjekter og utredninger til utvikling av kurs m.m.

Rammen var 16 mill. kroner i 2025. Det ble gitt særskilte tematiske føringer som gjaldt økt selvforsyning knyttet til Meld. St. 11 (2023-2025), økologisk landbruk og HMS-arbeid i landbruket. Ny tematisk føring var rekruttering til landbruksutdanning. I utlysningen mottok direktoratet 35 søknader med et samlet ressursbehov på 42,9 mill. kroner. Vi innvilget 13 søknader med et samlet ressursbehov på om lag 16 mill. kroner.

Utbetalinger i 2025 var høyere enn prognosen for 2025, jf. LUF-årsrapport 2023. Prognosen ble satt til 7,1 mill. kroner og utbetalingene ble på 13,7 mill. kroner. Årsaken er at flere prosjekter enn antatt fikk delutbetalt tilskudd i 2026.

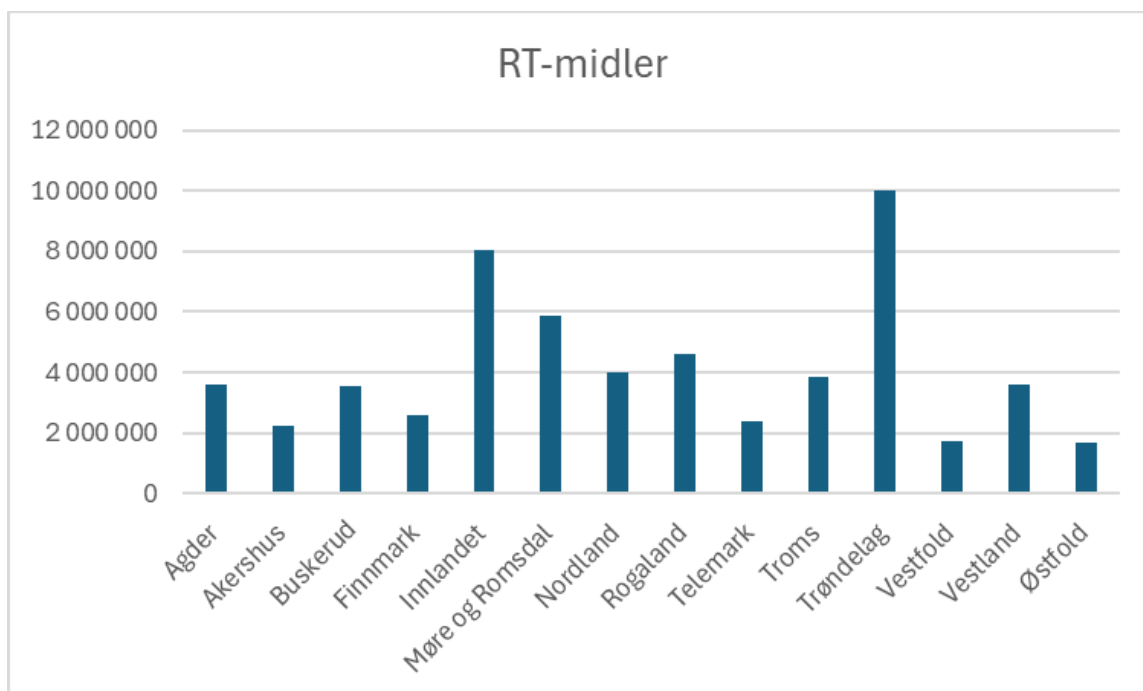
Regionale tilretteleggingsmidler (RT)

Midlene skal legges til rette for regional næringsutvikling, rekruttering og kompetanseheving med mål om å styrke verdiskapingen i landbruket. Det kan gis tilskudd til regionale tilretteleggingstiltak innen landbruksbasert næringsutvikling, herunder tiltak som bidrar til rekruttering og kompetanseheving hos næringsutøvere.

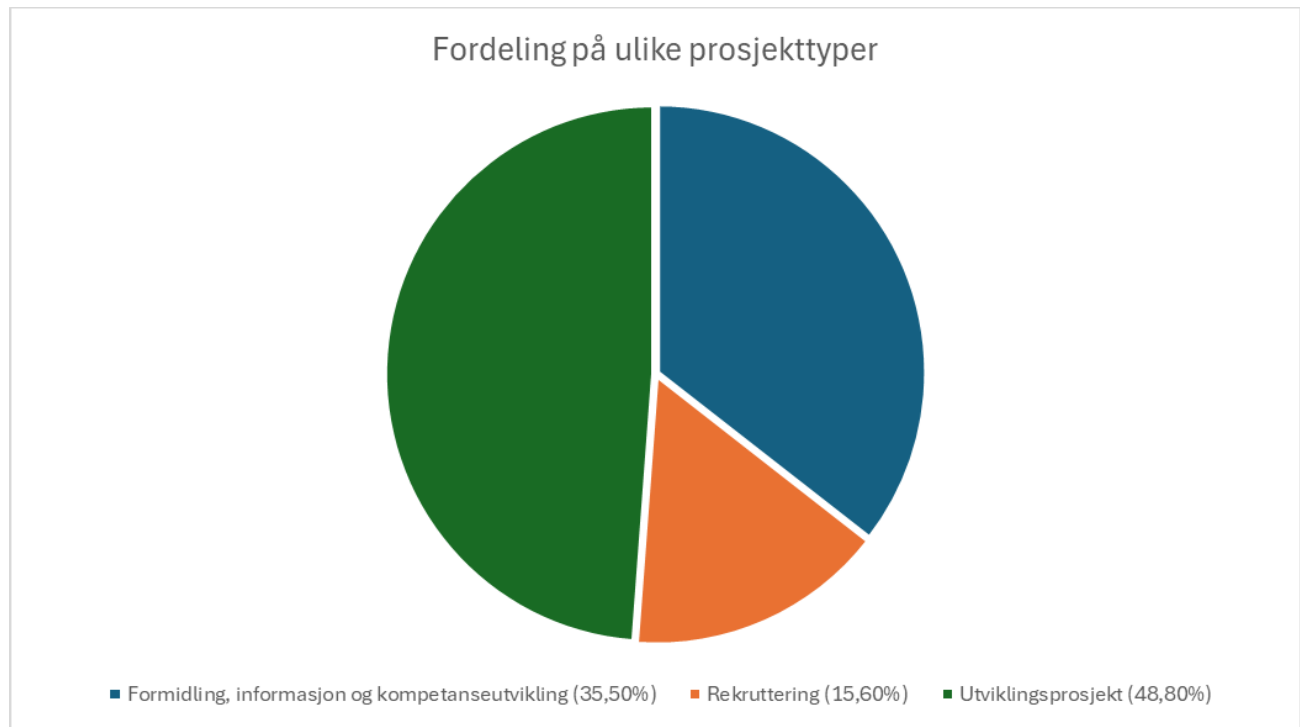
Det regionale partnerskapet på landbruk prioriterer bruken av midlene ut fra regionale strategier og plandokumenter. Partnerskapet fastsetter også de regionale føringene for IBU-midlene fra Innovasjon Norge, dette bidrar til en god sammenheng mellom virkemiddelbruken hos fylkeskommunene og Innovasjon Norge.

Fra 01.01.2025 ble RK-midlene slått sammen med RT-midlene, dette har bidratt til en forenklet forvaltning av midlene for fylkeskommunene. Ordningen har også fått tilført midler for å forsterke arbeidet regionalt med Matnasjonen Norge, herunder regjeringens ambisjon om økt omsetning av lokalmat. Dette innebærer at ev. støtte til etablering og utvikling av regionale matfestivaler og omsetningskanaler, er lagt til fylkeskommunenes ansvarsområde.

Totalt ble det innvilget 57,64 mill. kroner til 281 prosjekter i 2025. Flere regioner opplever en økning i antall søknader sammenlignet med tidligere, samt bedre kvalitet på søknadene. Under en fylkesoversikt over midler som er benyttet til RT-prosjekter i 2025:

Innsendt rapportering fra fylkeskommunene viste i tillegg følgende fordeling av tilskuddsmidler mellom tiltak rettet mot utvikling, rekruttering og kompetanse:

3.9 Rekruttering og kompetanse i landbruket

Tall i mill. kroner	Ansvar	Disponibel		Innvilget	Inndratt	Utbetalt	Ansvar	Innvilg.-	Ubenyttet	Disponibel	
		Innvilg.-	innvilg.-								2025 -
	31.12.24	ramme	ramme	2025	2025	2025	2025	ramme	inndras	ramme	
Nasjonal modell for voksenagronom	FK	17,000	17,000	17,000		17,000	-	17,000		17,000	
Regionale kompetansenettverk for lokalmat	FK	15,000	15,000	15,000		15,000	-	21,000		21,000	
Pilotprosjekt videreutvikling av landbruksutdanning	FK	2,000	2,000	2,000		2,000	-	3,000		3,000	
Tilskudd til utdanningstilbud i håndverksysting	Ldir	2,000	2,000	2,000		2,000	-				
Sum		-	32,000	32,000	32,000	-	32,000	-	38,000	-	38,000

Tall i mill. kroner		Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
		utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt
		2026	2027	2028	2029	2030
Nasjonal modell for voksenagronom	FK	17,000	17,000	17,000	17,000	17,000
Regionale kompetansenettverk for lokalmat	FK	21,000	21,000	21,000	21,000	21,000
Pilotprosjekt videreutvikling av landbruksutdanning	FK	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000
Sum		38,000	38,000	38,000	38,000	38,000

Kommentar regnskap 2025

Regionale tilskudd til rekruttering og kompetanse (RK)

Ordningen ble fra 01.01.2025 slått sammen med tilskudd til regionale tilretteleggingstiltak i landbruket.

Regionale kompetansenettverk for lokalmat

Målgruppen for ordningen er små matbedrifter med inntil 10 ansatte. Dette kan være primærprodusenter eller næringsmiddelbedrifter med mål om å utvikle, foredle og selge kvalitetsprodukter basert på lokale råvarer. I tillegg kan reiselivsaktører som har utviklingsprosjekter i samarbeid med lokalmatprodusenter også omfattes av ordningen.

Kompetansenettverkene sitt oppdrag er økt verdiskaping gjennom utvikling og formidling av matfaglige kompetansetiltak. Kompetansetiltakene skal gi vekstkraftige produsenter som foredler mat med kvalitet, og mat som er trygg. Aktiviteten fordeler seg hovedsakelig på besøksordningen og gjennomføring av ulike kurs. De fem kompetansenettverkene samarbeider om å tilby kurs, for best mulig å svare ut behovene i næringa.

Kompetansenettverkene har i 2025 levert planer for hvordan de skal jobbe når de fra 01.01.2026 overtar ansvaret for kompetansetiltak for økologiske produsenter, og kursansvar på merkantil kompetanse.

Totalt har 183 foretak benyttet tilbud innenfor besøksordningen i løpet av 2025. Det har blitt planlagt og gjennomført 78 ulike kurs, noen i digitalt format. Viktige samarbeidspartnere for kompetansenettverkene er de regionale partnerskapene for landbruk som bl.a. består av Innovasjon Norge, statsforvaltere, fylkeskommuner, Stiftelsen Norsk Mat, Hanen og andre matfaglige kompetansepersoner og kursarrangører. Tilskuddsmidlene er i sin helhet overført til fylkeskommunenes bankkonto.

Nasjonal modell for voksenagronom

I jordbruksoppgjøret 2025 ble det satt av 17 mill. kroner til nasjonal modell for voksenagronomen for 2025. Av disse ble 0,3 mill. kroner satt av til drift av felles pedagogiske og digitale løsninger for hele landet (oppfølging av digitaliseringsprosjektet).

For skoleåret 2025/2026 ble det gitt tilskudd til 13 fylkeskommuner og videre fordelt på 19 skoler. Skolene gjennomfører nett- og samlingsbasert opplæring med til sammen om lag 450 deltakere i 2025 hvorav om lag 50 deltagere får opplæring i gartnerfaget («voksengartneren»). Antall deltakere økte jevnt de første årene etter etableringen av ordningen i 2018, og har nå stabilisert seg. Flere fylkeskommuner rapporterer om flere søkere enn de har kapasitet til. Inntrykket er likevel at dagens nivå er tilpasset fylkeskommunenes og skolenes kapasitet. Flere rapporterer imidlertid om knappe ressurser til denne aktiviteten.

For 2025/2026 ble det innvilget 0,3 mill. kroner til videre drift av løsningen «Pedagogisk bruk av digitale læringsressurser i voksenagronomutdanningen». Driftsmidlene brukes til videre utvikling og drift av læringsmateriell og nettverksarrangementer for faglærerne på samtlige skoler.

Kommentar prognoser 2026 - 2030

Tilskuddsmidlene blir utbetalt til de ulike fylkeskommunene, som fordeler midlene til sine respektive naturbruksskoler som gjennomfører voksenagronomopplæringen.

Pilotprosjekt styrket landbruksutdanning 2025-2027

Midlene ble etter søknad tildelt Trøndelag fylkeskommune, og hele beløpet for 2025 ble utbetalt.

Tilskudd til utdanningstilbud i håndtverksysting

Midlene på 2 mill. kroner ble overført til Vestland fylkeskommune medio 2025, og det er en engangsutbetaling tilknyttet tilbudet ved Fagskolen Vestland i håndtverksysting.

3.10 FoU-midler over jordbruksavtalen

Tall i mill. kroner		Innvilg.-		Disponibel		Inndratt	Utbetalt	Ansvar	Innvilg.-	Ubenyttet	Disponibel
		31.12.24	2025	01.01.25	2025						
Prosjekter forvaltet av Avtalestyret	Ldir	47,299	90,082	97,493	88,669	0,106	64,878	70,983	94,004	0,385	102,549
<i>Derav forskningsprosjekter</i>	Ldir	36,924			64,921	0,019	45,961	55,865			
<i>Derav utredninger og forprosjekter</i>	Ldir	9,375			13,997	0,087	9,167	14,118			
<i>Derav Miljøforsk og Graminor</i>	Ldir	1,000			7,250		7,250	1,000			
<i>Derav norsk-svensk hesteforskning</i>	Ldir				2,500		2,500	-			2,500
<i>Derav tilbakebetaling av frie midler fra NFR</i>				0,411							
<i>Derav overført ramme fra året før</i>				7,000							8,545
Administrasjonskostnader	Ldir		1,418	1,418	1,418		1,418	-	1,496		1,496
Sum		47,299	91,500	98,911	90,087	0,106	66,296	70,983	95,500	0,385	104,046

Forvaltning av FoU-midlene

Landbruksdirektoratet er sekretariat for styret for Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter (FFL) og styret for FoU-midler over jordbruksavtalen (JA). De to styrene samhandler om finansiering av forskning og innovasjon i hele verdikjeden fra primærledd til industri og forbruker.

Åpne utlysninger

Utlysning av midler, vurdering av søknader og fremlegging av innstillinger er blant sekretariatets viktigste oppgaver. Styret har i tillegg en avtale om kjøp av tjenester fra Forskningsrådet, knyttet til utlysning av midler til forskningsprosjekter og til prosjektadministrasjon etter innvilgning. Styret lyser også ut midler til utredninger og forprosjekter, der sekretariatet har ansvar for hele prosessen fra utlysning til prosjektslutt.

Rammetilskudd

JA-styret innvilger midler til Graminors forskning på planteforedling. Forskningsrådets program «Miljøforsk» har mottatt midler til og med 2026. Styret har vedtatt at Senter for bærekraftig areal- og naturbruk skal motta finansiering for perioden 2026 – 2033. Ansvar for midlene til norsk-svensk hesteforskning vil bli overført fra JA-styret til Landbruksdirektoratet fra og med 2026, jf. Prop.129 S (2025- 2026). Tabellen ovenfor viser vedtatte ansvar for prosjekter og rammetilskudd fra 2026. Styrets innvilgninger er gjort med forbehold om fremtidige budsjettvedtak i Stortingets for FoU-midler over jordbruksavtalen. For JA-styrets aktiviteter i 2026, vises det til JA-styrets egen årsrapport som oversendes LMD.

Kommentar regnskap 2025

Ansvar 31.12.2024

Forskningsrådet utbetaler tilskudd til forskningsprosjekter på oppdrag for styret. Fra 2025 gikk Forskningsrådet fra å være et nettobudsjettert forvaltningsorgan med særskilte fullmakter til et ordinært bruttobudsjettert forvaltningsorgan. Endringen innebærer at Forskningsrådet ikke lenger kan overføre ubrukte midler fra ett budsjettår til det neste. Derfor ble Forskningsrådet sin avsetningskonto avviklet og gjenstående ansvar på 36,9 mill. kroner for forskningsprosjekter hos Forskningsrådet per 31.12.2024, ble tilbakeført til LUF.

Disponibel innvilgningsramme

Bevilgningen til FoU-midler over jordbruksavtalen for 2025 var 91,5 mill. kroner. I tillegg ble gjenstående 7 mill. kroner overført fra 2024. Fra Forskningsrådet ble 0,411 mill. kroner i frie midler tilbakebetalt. Samlet disponibel ramme for 2025 var på 98,9 mill. kroner, inkludert 1,4 mill. kroner til administrasjon.

Inndratt

I 2025 ble til sammen 106 000 kroner inndratt fra fem forskjellige prosjekter. Dette bidro med en tilsvarende økning av disponibel ramme.

Overføring av midler til 2026

Styret har som ambisjon å skape aktivitet for tilgjengelige midler. Styrene lyser ut midler til og innvilger prosjekter året før prosjektenes oppstartsår. Det vil si at prosjekter som fikk tildelt midler i 2025 ikke starter opp før i 2026. Utbetalingene begynner derfor først året etter at midlene ble tildelt.

Av gjenstående 8,93 mill. kroner i 2025 er 0,385 mill. kroner er inndratt. 8,545 mill. kroner er overført til 2026, og av disse har 4,795 mill. kroner satt i ansvar fra 2026 og 3,75 mill. kroner er avsatt til tre formål i 2026:

- 1,5 mill. kroner til utlysning av midler til ev. utredninger som bestilles i jordbruksoppgjøret 2026 til jordbruksoppgjøret 2027. For at eventuelle prosjekter som bestilles i jordbruksoppgjøret 2026 skal komme raskest mulig i gang, så er det avsatt midler i 2026 til dette formålet.
- 0,25 mill. kroner til innvilgning av utenlandsstipend til doktorgradsstipendiater i 2026
- 2 mill. kroner til innvilgning av IPN-prosjekter i 2026, med oppstart samme år (årets utlysning har løpende frist).

Utbetalt

Ansvar for pågående prosjekter i 2025 var 88,7 mill. kroner, inkludert rammetilskudd til planteforedlingsforskning (Graminor), norsk-svensk hesteforskning og Forskningsrådets rammeprogram Miljøforsk. Av dette ble 64,9 mill. kroner utbetalt.

Samtidig som avsetningskontoen hos Forskningsrådet ble avviklet, ble tidligere praksis for utbetaling av tilskudd via Forskningsrådet erstattet av en a-konto-ordning. Landbruksdirektoratet utbetaler nå forskudd til Forskningsrådet fire ganger i året. Forskningsrådet prognoserer behovet for midler for neste kvartal, trekker fra gjenstående saldo fra forrige kvartal og ber om utbetaling fra direktoratet. Forskningsrådet sender en gang i måneden oversikt over utbetalinger til prosjekter, og Landbruksdirektoratet kontrollerer disse. De få avvikene som er funnet og blitt korrigert, har ført til bedre rutiner både hos Landbruksdirektoratet og Forskningsrådet.

Administrasjonskostnader

Forskningsrådet får betalt for tjenester de utfører på vegne av styrene. Dette er regulert i en avtale om kjøp av tjenester. Grunnlaget for faktureringen er 2 ½ rådgiver/seniorrådgiverstilling og ½ konsulent/seniorkonsulentstilling. Kostnaden blir belastet FFL og JA med henholdsvis 75/25 prosent. Fordelingen er basert på andel utbetalt tilskudd fra hver av ordningene. Administrasjonskostnadene dekker kjøp av tjenester knyttet til utlysninger og prosjektadministrasjon fra Forskningsrådet, utgifter til grafiske tjenester, gjennomføring av innspillsseminar og kjøp av juridiske tjenester.

Ansvar 31.12.2025

Tilskudd til forprosjekter og utredninger blir utbetalt til prosjekteier etter fullførte aktiviteter. Fra 2025 gjelder dette også tilskudd til forskningsprosjekter som nå utbetales etter fullførte aktiviteter, og ikke etter budsjett. En konsekvens er at ikke alt ansvar utbetales det året tildelingen gjelder. Ikke utbetalt ansvar overføres til 2026. Dette kommer fram som ansvar per 31.12.2025 i tabellen.

Ansvar 2026 – 2033

	31.12.2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Vedtatt ansvar i pågående prosjekter	71,0	98,8	77,5	43,4	20,8	6,5	5,8	5,8	5,8
<i>Derav forskningsprosjekter</i>	55,9	78,0	64,8	37,3	15,0	0,7	0	0	0
<i>Derav utredninger og forprosjekter</i>	14,1	11,0	2,9	0,3	0	0	0	0	0
<i>Derav rammetilskudd</i>	1,0	7,3	7,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3
<i>Derav norsk-svensk hesteforskning</i>	-	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5

I 2025 har styret innvilget søknader om midler til nye utredninger, forprosjekter, samarbeids- og innovasjonsprosjekter med oppstart i 2026. Forskningsprosjekter har en prosjektperiode på 3-4 år, og innvilgede prosjekter binder derfor opp midler frem til 2030. Forprosjekter og utredninger varer 1-2 år. Rammetilskuddet til stiftelsen Norsk-Svensk hesteforskning ble vedtatt i 2021, og varer ut 2026. En ny periode med rammetilskudd for Miljøforsk og Graminor ble vedtatt i 2023, og varte henholdsvis til 2026 og 2027. I 2025 innvilget styret støtte til Forskningsrådets senteratsatsing for bærekraftig areal- og naturbruk for perioden 2026 – 2033, og inndro samtidig 3,25 mill. kroner fra Miljøforsk i 2026.

Når styret fatter vedtak om innvilgning av tilskudd, gjelder det for hele prosjektperioden. Styrevedtak som binder opp midler fra 2026 er derfor gjort med forbehold om fremtidige budsjettvedtak i Stortingets for FoU-midler over jordbruksavtalen. Med dette forbeholdet er samlet ansvar for hele perioden på om lag 264 mill. kroner, se tabell for vedtatt ansvar i pågående prosjekter. Administrasjonskostnader er ikke inkludert.

Kommentar prognoser 2026-2030

Tall i mill. kroner		Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
		utbetalt 2026	utbetalt 2027	utbetalt 2028	utbetalt 2029	utbetalt 2030
Prosjekter forvaltet av Avtalestyret	Ldir	86,497	86,497	86,497	86,497	86,497
<i>Derav forskningsprosjekter</i>	Ldir					
<i>Derav utredninger og forprosjekter</i>	Ldir					
<i>Derav Miljøforsk og Graminor</i>	Ldir					
<i>Derav norsk-svensk hesteforskning</i>	Ldir					
<i>Derav tilbakebetaling av frie midler fra NFR</i>						
<i>Derav overført ramme fra året før</i>						
Administrasjonskostnader	Ldir	1,496	1,546	1,598	1,652	1,708
Sum		87,994	88,044	88,095	88,149	88,205

Prognosen for utbetalinger kommende år baserer seg på samme bevilgning som for 2026. Det er lagt til grunn i prognosen at JA-midlene finansierer 25 prosent av administrasjonskostnadene til

Forskningsrådet og styrekostnadene, og at administrasjonskostnadene til Forskningsrådet forventes å øke med 4 prosent per år.

Videre legges det til grunn et beregnet anslag for utbetalingen i 2026. Rammetilskudd og svensk-norsk hesteforskning innvilges som faste summer som utbetales årlig. Dersom bevilgningene i årene fremover blir de samme som for 2026, forventes det at utbetalingene i årene fremover vil ligge om lag samme nivå som i 2026.

3.11 PRESIS – presisjonsjordbruk i praksis

Tall i mill. kroner	Ansvar	Innvilg.-		Disponibel			Innvilg.-	Ubenyttet	Disponibel	
		ramme	ramme	Innvilget	Inndratt	Utbetalt				2025 -
	31.12.24	2025	01.01.25	2025	2025	2025	2025	2026	inndras	2026
Presisjonsjordbruk i praksis LMD	4,109	4,000	4,397	4,000	-	4,244	4,153	-	0,153	0,244
Sum	4,109	4,000	4,397	4,000	-	4,244	4,153	-	0,153	0,244

Tall i mill. kroner		Prognose				
		utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt
		2026	2027	2028	2029	2030
Presisjonsjordbruk i praksis LMD		4,397	-	-	-	-
Sum		4,397	-	-	-	-

I jordbruksoppgjøret 2019 ble det satt av 20 mill. kroner til prosjektet PRESIS i regi av Nibio v/Senter for presisjonsjordbruk, i samarbeid med Norges Bondelag, Norsk bonde- og småbrukarlag og Norsk Landbruksrådgiving. Midlene er fordelt med 4 mill. kroner per år fra 2020-2025. I jordbruksoppgjøret 2025 ble prosjektet forlenget med ett år og tildelt 4 mill. kroner for 2026.

Målet med prosjektet er å utvikle et helhetlig system som skal gi norske bønder tilgang til brukervennlige, teknologiske tjenester innen presisjonsjordbruk, testet og tilpasset norske forhold, samt å skreddersy brukerstøtte og rådgiving for de nye tjenestene som skal tilbys fra 2026. Landbruksdirektoratet er representert i arbeidsgruppa for prosjektet. Det har blitt gjennomført årlige statusmøter og levert årlig framdriftsrapport til Landbruksdirektoratet. Utbetaling skjer etterskuddsvis med bakgrunn i utbetalingsanmodning.

Kommentar regnskap

Budsjettet for 2026 var på totalt 4, 397 mill. kroner. I november 2026 meldte prosjektledelsen at det er forsinkelser i prosjektet pga. langvarig sykefravær hos to sentrale medarbeidere i prosjektet, i hhv. NIBIO og NLR, dessuten har en annen sentral prosjektmedarbeider i NIBIO sluttet. Dette har medført et underforbruk i 2026 på 463 498 kroner. NIBIO har derfor bedt om at fristen for slutføring av prosjektet forlenges til 1. april 2026 og at ubrukte midler i 2026 overføres til 2026.

3.12 Stiftelsen Norsk Mat

Tall i mill. kroner	Ansvar	Disponibel		Inndratt	Utbetalt	Ansvar	Disponibel	
		Innvilg.- ramme	innvilg.- ramme				Innvilg.- ramme	innvilg.- ramme
	31.12.24	2025	01.01.25	2025	2025	31.12.25	2026	2026
Stiftelsen Norsk Mat	KSL	-	78,500	78,500	78,000	-	79,000	79,500
Sum		-	78,500	78,500	-	78,000	79,000	79,500

Tall i mill. kroner	KSL	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
		utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt
		2026	2027	2028	2029	2030
Stiftelsen Norsk Mat	KSL	79,500	79,000	79,000	79,000	79,000
Sum		79,500	79,000	79,000	79,000	79,000

Kommentar regnskap 2025

Stiftelsen Norsk Mat skal styrke konkurransevnen til norsk matproduksjon gjennom å arbeide med kvalitetssystemer og kompetanse og derigjennom synliggjøre konkurransefortrinn og opprinnelse overfor forbruker og marked. Stiftelsen har i 2025 brukt tid på å etablere ny strategi, utvikle handlingsplaner og kvantitative mål for strategiperioden

For budsjettåret 2025 var bevilgningen over jordbruksavtalen 78 mill. kroner. Oppgavene knyttet til tilskuddet er i all hovedsak arbeidet med KSL (kvalitetssystem i landbruket), lokalmat og merkeordninger som Beskyttede betegnelser og Spesialitet, samt drift og utvikling av lokalmat.no, økologisk.no, godkjenning av Inn på tunet-gårder og nasjonal nettside for Inn på tunet, samt salgsmålninger for lokalmat og drikke. Stiftelsen hadde 18 medarbeidere ved utgangen av 2025.

Norsk Mat har i 2025 har følgende prioriteringer:

- Forvalte og videreutvikle Kvalitetssystemet i landbruket (KSL)
 - Implementere og forankre graderingssystem og avvikslukking
 - Rulle ut opplæring av revisorer
 - Sikre at FSA-sjekklisten implementeres effektivt i grøntnæringen
- Styrke merkeordninger og omdømmebygging
 - Aktivt mobilisere nye produsenter til Beskyttede Betegnelser og gjennomføre ny kommunikasjonsstrategi
 - Øke synliggjøring til «Spesialitet» og «Nyt Norge»
- Økologisk kommunikasjon og evaluering
 - Samarbeid med «Det store norske grøntløftet»

Følgje opp ekstern evaluering og tilpasse innsatsen basert på funn

- Lokalmat

Sikre robust overgang til Kompetansenettverkene ved overføring av merkantile opplæringstilbud.

Videreutvikle lokalmat.no

En mer detaljert rapportering til Landbruks- og matdepartementet fra Norsk Mat gis innen 1. april 2026.

Salget av lokalmat og -drikke har økt fra 2024 til 2025. Totalt ble det omsatt for 13,55 mrd. kroner i dagligvare og storhusholdning.

Stiftelsen administrerer og videreutvikler merkeordningen Nyt Norge. Merkeordningen samfinansieres mellom Omsetningsrådet, merkebrukerne og dagligvarehandlen. Kvalitetssystemet i landbruket er en viktig del av grunnlaget for Nyt Norge. Merkekjennskapen til Nyt Norge fortsetter oppgangen fra 2024. Udersøkelser viser at tilliten til Nyt Norge også har økt. Uhjulpet kjennskap har økt til 40% i 2025 og hjulpet kjennskap holder seg på 94%.

I 2024 besluttet styret i stiftelsen å utvide Nyt Norge til også å omfatte sjømat. I 2025 ble det jobbet med kartlegging og systemutvikling for å legge til rette for dette. Det ble gitt prosjektstøtte fra Nærings- og fiskeridepartementet til arbeidet i 2025. Stiftelsen samarbeider tett med Opplysningskontoret for frukt og grønt i tråd med planene i prosjekt «Økt etterspørsel etter norsk frukt, bær, grønnsaker og poteter». 22 bedrifter og organisasjoner har signert og forpliktet seg til «Det Store Norske Grøntløftet» og flere kampanjer ble gjennomført i 2025.

3.13 Utviklingsprogrammet

Tall i mill. kroner	Ansvar	Disponibel					Utbetalt	Ansvar	Ubenyttet		Disponibel	
		Innvilg.- ramme	innvilg.- ramme	Innvilget	Inndratt	2025			Innvilg.- ramme	2025 - inndras		innvilg.- ramme
Utviklingsprogram for landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskapning	IN	104,633	80,000	71,200	75,042	4,349	74,745	100,581	61,000	0,507	61,000	
Adm.kost	IN	-	-	8,800	8,800	-	8,800	-	-	-	-	
Sum		104,633	80,000	80,000	83,842	4,349	83,545	100,581	61,000	0,507	61,000	

Tall i mill. kroner		Prognose				
		utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt
		2026	2027	2028	2029	2030
Utviklingsprogram for landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskapning	IN	60,500	60,000	60,000	60,000	60,000
Adm.kost	IN	4,500	10,000	10,000	10,000	10,000
Sum		65,000	70,000	70,000	70,000	70,000

Utviklingsprogrammet forvaltes av Innovasjon Norge (IN). IN avlegger egen rapport til LMD på sine ordninger.

3.14 Verdiskapningsprogram for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket

Tall i mill. kroner	Ansvar	Disponibel					Utbetalt	Ansvar	Ubenyttet		Disponibel	
		Innvilg.- ramme	innvilg.- ramme	Innvilget	Inndratt	2025			Innvilg.- ramme	2025 - inndras		1 innvilg.- ramme
Verdiskapningsprogr for fornybar energi	IN	240,821	236,200	236,200	219,990	22,415	144,762	293,634	228,000	38,625	228,000	
Administrasjonskostnader (inkl. KEU)	IN	-	0,800	0,800	0,800	-	0,800	-	-	-	-	
Sum		240,821	237,000	237,000	220,790	22,415	145,562	293,634	228,000	38,625	228,000	

Tall i mill. kroner		Prognose				
		utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt
		2026	2027	2028	2029	2030
Verdiskapningsprogr for fornybar energi	IN	180,000	190,000	200,000	200,000	200,000
Administrasjonskostnader (inkl. KEU)	IN	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000
Sum		191,000	201,000	211,000	211,000	211,000

Verdiskapningsprogram for fornybar energi og utvikling i landbruket forvaltes av Innovasjon Norge. Innovasjon Norge avlegger egen rapport til LMD på sine ordninger. IN rapporterer i slutten av august.

3.15 Skogbruk

Tall i mill. kroner	Ansvar	Disponibel					Ubenyttet		Disponibel		
		31.12.24	Innvilg.- ramme 2025	innvilg.- ramme 01.01.25	Innvilget 2025	Inndratt 2025	Utbetalt 2025	Ansvar 2025	Innvilg.- ramme 2026	2025 - inndras	innvilg.- ramme 2026
Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)											
<i>NMSK; Skogkultur o.a.</i>			101,000	108,091					105,000	0,060	105,000
Skogkultur	Kom				107,007	0,030	106,976	0,000			
Førstegangstynning	Kom	0,085			0,129	0,010	0,063	0,141			
Tilskudd til miljøtiltak i skogen	Kom	1,010			3,059	0,103	3,799	0,167			
Andre tiltak i skogbruket	Kom	8,706			1,621	3,641	1,993	4,693			
Delsum NMSK skogkultur o.a.		9,801	101,000	108,091	111,815	3,784	112,831	5,002	105,000	0,060	105,000
<i>NMSK; Vei/drift</i>			120,000	115,619					121,000	0,087	121,000
Skogsveier	Kom	236,141			138,486	31,480	137,706	205,441			
Taubane og hest	Kom	11,100			9,849	1,323	9,450	10,176			
Delsum NMSK vei/drift		247,240	120,000	115,619	148,335	32,803	147,155	215,617	121,000	0,087	121,000
Delsum NMSK		257,042	221,000	223,710	260,150	36,586	259,986	220,619	226,000	0,147	226,000
Skogbruksplanlegging	SF	94,583	31,000	28,290	35,499	7,213	28,976	93,894	30,000	0,004	30,000
Kurs og andre opplæringstiltak	LMD		15,000	15,000	15,000		15,000	0,000	15,000		15,000
Velg skog	LMD		2,000	2,000	2,000		2,000	0,000	2,000		2,000
Kystskogbruket	FK		6,000	6,000	6,000		6,000	0,000	6,000		6,000
Delsum øvrige sentrale tiltak		94,583	54,000	51,290	58,499	7,213	51,976	93,894	53,000	0,004	53,000
Sum		351,625	275,000	275,000	318,649	43,799	311,961	314,513	279,000	0,150	279,000

Tall i mill. kroner		Prognose				
		utbetalt 2026	utbetalt 2027	utbetalt 2028	utbetalt 2029	utbetalt 2030
Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)						
<i>NMSK; Skogkultur o.a.</i>		105,000	105,000	105,000	105,000	105,000
Skogkultur	Kom					
Førstegangstynning	Kom					
Tilskudd til miljøtiltak i skogen	Kom					
Andre tiltak i skogbruket	Kom					
Delsum NMSK skogkultur o.a.		105,000	105,000	105,000	105,000	105,000
<i>NMSK; Vei/drift</i>		121,000	121,000	121,000	121,000	121,000
Skogsveier	Kom					
Taubane og hest	Kom					
Delsum NMSK vei/drift		121,000	121,000	121,000	121,000	121,000
Delsum NMSK		226,000	226,000	226,000	226,000	226,000
Skogbruksplanlegging	SF	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000
Kurs og andre opplæringstiltak	LMD	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000
Velg skog	LMD	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000
Kystskogbruket	FK	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000
Delsum øvrige sentrale tiltak		53,000	53,000	53,000	53,000	53,000
Sum		279,000	279,000	279,000	279,000	279,000

Landbruksdirektoratet forvalter virkemidler som skal bidra til å oppfylle regjeringens mål om økt verdiskaping gjennom et lønnsomt og bærekraftig skogbruk. Virkemidlene er i hovedsak knyttet til bedre infrastruktur, foryngelse og skogkultur og miljøtiltak.

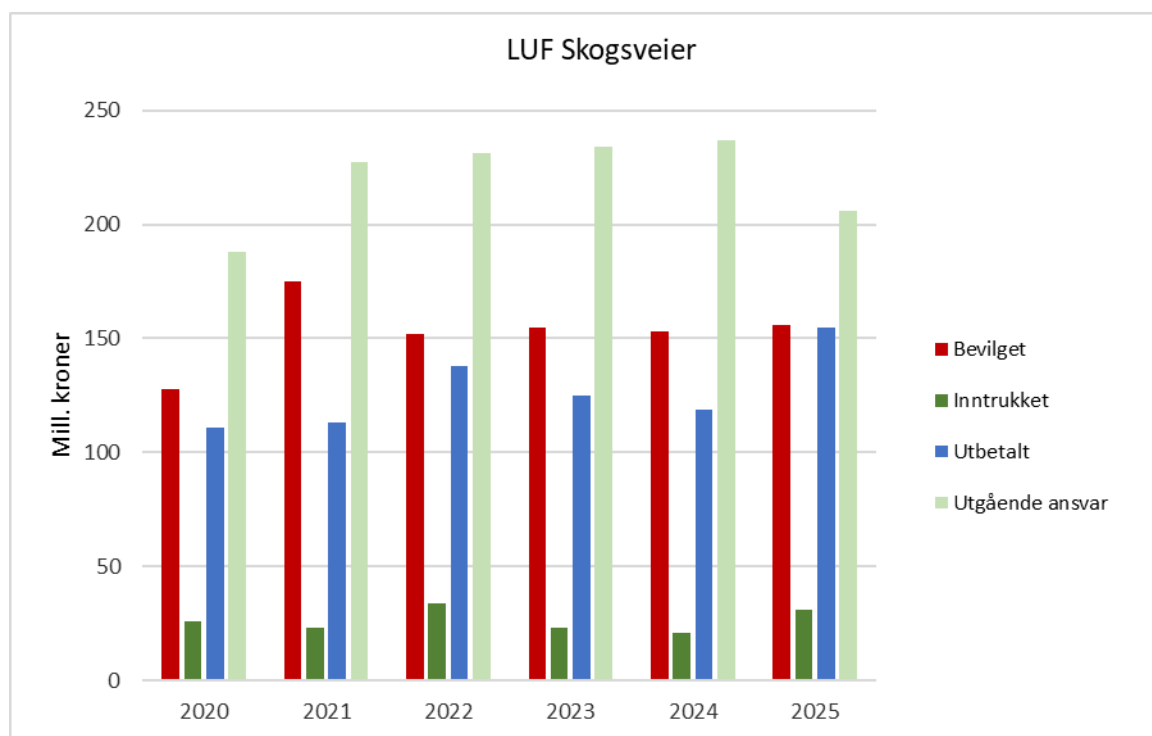
Skogsveier

Avvirkningen har økt betydelig de siste årene. Det er behov for nybygging og ombygging av skogsveier for å gjøre skogarealene tilgjengelige for lønnsomt skogbruk og for utbedring av veistandard som dagens transportbehov stiller. Byggingen av en skogsvei tar som oftest flere år, gjerne med en arbeidsfrist på 3 år.

Det ble bygd og ferdigstilt 109 km nye skogsbilveier med tilskudd i 2025. Tilsvarende ble det ombygget 208 km eldre skogsbilveier. I tillegg ble det bygd 37 km nye traktorveier med tilskudd. Tallene er noe lavere enn foregående år.

Det ble utbetalt 120 mill.kroner (LUF-midler) i tilskudd til skogsveier i 2025. I tillegg ble det utbetalt 17,7 mill.kroner over statsbudsjettet (kap.1149, post 71). All videre omtale i denne rapporten omhandler LUF-midlene.

Til drift i vanskelig terreng ble det gitt tilsagn om 9,9 mill. kroner, inntrukket 1,3 mill. kroner og utbetalt 9,4 mill. kroner i 2025. Ansvar ved utgangen av året var på 10,2 mill. kroner. Tallene er noe lavere enn foregående år. Det meste av midlene til drift i vanskelig terreng går til taubanedrifter.

Diagrammet viser LUF-midler, inkludert overførte statsbudsjettmidler (kap. 1149.71)

Det er vanskelig å lage gode prognoser for utbetalinger det enkelte år framover. Det er en viss sammenheng med de samlede bevilgningene det enkelte år, men det lar seg ikke gjøre å ha kontroll over framdrift og utbetalinger i alle prosjekter. Videre hefter det usikkerhet med hvor stor del av utbetalingene på skogsveier som kan dekkes med midler fra statsbudsjettet (kap. 1149, post 71).

Behovet for midler til skogsveier synes økende, både til nybygging og ombygging. Dette ser man av antall gryteklare prosjekter som ligger klare i Veibanken, og deres omfang. Behovet for midler til driftstilskudd (taubane og hest) er nok mer stabilt, med mindre taubanekapasiteten utvides.

Skogkultur

Planting, ungskogpleie og andre skogkulturtiltak for å etablere og skjøtte ny skog, gir et viktig bidrag til økt volum- og verditilvekst i skogen. Aktiv skogskjøtsel er ellers et godt klimatiltak.

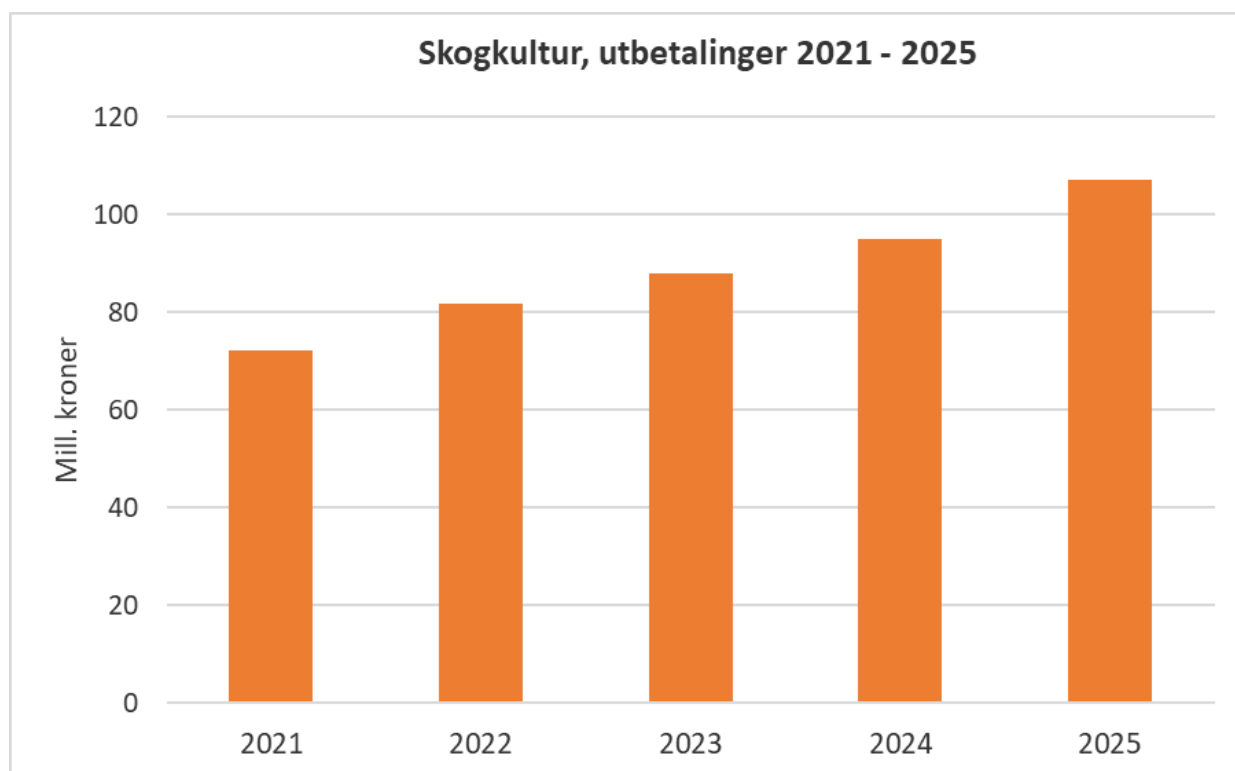
Foryngelsesarealet ved nyplanting var i 2025 på 284 487 dekar. I tillegg kommer suppleringsplanting med 41 932 dekar. Resultatkartleggingen viser at det fortsatt er utfordringer knyttet til oppfyllelse av foryngelsesplikten etter hogst. Spesielt i kystfylkene er det slik at mange hogstflater av ulike årsaker ikke blir tilfredsstillende forynget.

I 2025 ble det gjennom skogfondsystemet registrert til sammen nesten 52 mill. planter; 45,6 mill. ved nyplanting og 3,3 mill. ved suppleringsplanting.

Ungskogpleieaktiviteten i 2025 endte på 357 776 dekar. Det er en god økning fra tidligere år. Det er behov for ytterligere å øke aktivitet knyttet til ungskogpleie.

Av midlene til skogkulturtiltak gikk nærmere 72 prosent av midlene til ungskogpleie, 18 prosent til planting og 8 prosent til markberedning. De resterende 2 prosent gikk til andre skogkulturtiltak. I tillegg kommer tynning, miljøtiltak og andre tiltak som inngår under skogkultur.

For landet som helhet ble det gitt 36 prosent tilskudd av medgåtte kostnader til ungskogpleie i 2025. Tilsvarende tall for markberedning er 14 prosent. Tilskudd til planting forekommer først og fremst i kyststrøkene hvor tilskuddsnivået varierer en del mellom fylker og kommuner.

Diagrammet viser utbetalinger til skogkulturtiltak 2021 – 2026. I tillegg kommer utbetalinger til tynning, miljøtiltak og andre tiltak, jf. tabell.

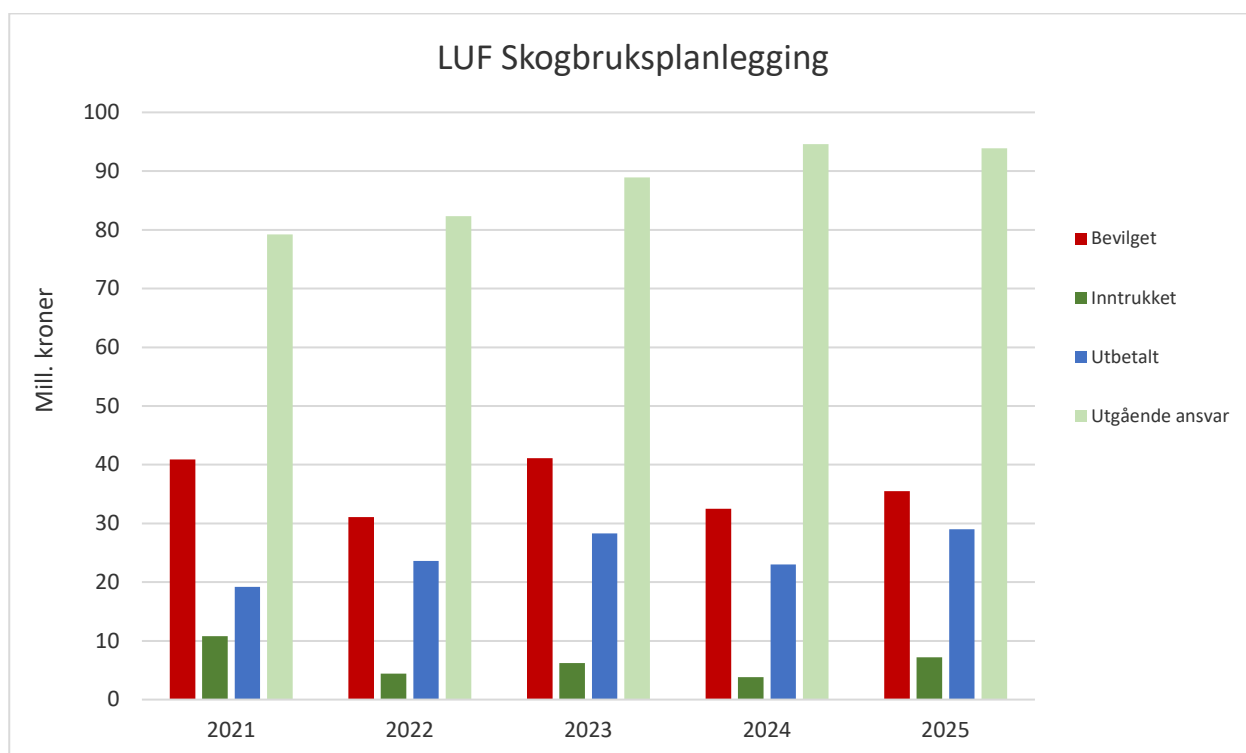
Skogbruksplanlegging med miljøregistreringer

Skogbruksplanlegging med miljøregistreringer (MiS-kartlegging) er et virkemiddel for bærekraftig utnyttelse av skogressursene. Det ble i 2025 utbetalt 29 mill. kroner i tilskudd til

skogbruksplanlegging med miljøregistrering. Dette er 6 mill. kroner mer enn året før. I 2025 ble det levert skogbruksplanprosjekter for et areal på litt over 3 millioner dekar. Vi har i 2025 et akkumulert nøkkelbiotopareal på 1,31 mill. dekar. Bevilgninger til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer har vært stabilt de siste årene. Utbetalingene skjer etter hvert som prosjektene ferdigstilles.

Det ble i 2025 tildelt 28 mill. kroner til skogbruksplanprosjekter i fylkene, 1 mill. kroner til NIBIO for vedlikehold av AR5 og 2 mill. kroner til sentrale prosjekter.

Landbruksdirektoratet arrangerte i 2025 kurs i miljøregistreringer i skog (MiS) for å styrke kunnskapen om bærekraftig skogbruk. Kurset ble fulltegnet med 20 deltakere, og gjennomført i samarbeid med Skogkurs. Kurset gir en innføring i å kartlegge og avgrense livsmiljøer, samt å typifisere natur etter Natur i Norge som er et av flere aspekter i MiS.

Diagrammet viser LUF-midler, skogbruksplanlegging med miljøregistreringer.

Årsaken til at vi ser en økning i utbetalinger for 2025, sammenlignet med 2024, er at det er noen flere skogbruksplanprosjekter som har blitt avsluttet enn året før i tillegg til at prosjektene merker en kostnadsøkning. Ansvaret har gått litt ned, og det har sammenheng med at noen flere prosjekter ble avsluttet i 2025, sammenlignet med året før. Et skogbruksplanprosjekt tar normalt 3-4 år fra oppstart til utbetaling av tilskudd. Som følge av at midlene blir satt i ansvar på et tidlig tidspunkt, tar det litt tid mellom oppstart og at prosjektene formelt blir avsluttet. Vi har i 2025 hatt tett dialog med statsforvalterne om forvaltningen av tilskuddsrammene.

Kystskogbruket

Forvaltningen av midlene til kystskogbruket ble fra 2020 overført til fylkeskommunene. De har som anbefalt samlet seg om felles retningslinjer og en felles forvaltning av midlene. Trøndelag

fylkeskommune forvalter midlene på vegne av kystfylkene. Landbruksdirektoratet utbetaler tildelt ramme i sin helhet til fylkeskommunene tidlig på året.

Skognæringa Kyst har vært tildelt det alt vesentlige av midlene siden 2020. Det på samme måte som før 2020.

De siste prosjektene, fra den tida Landbruksdirektoratet forvaltet ordningen, ble avsluttet i 2025.

Skogkurs

Skogkurs er et kompetansesenter for næringsutvikling og forvaltning av skog og andre arealressurser, og bidrar med tilbud rettet mot hele skogbruket. Det ble i 2025 bevilget 15 mill. kroner til Skogkurs. Kursaktiviteten har vært svært god, og det er gjennomført kompetansetiltak rettet mot både skogeiere, jegere, manuelle skogsarbeidere, maskinførere og entreprenører, offentlig forvaltning, regnskapsførere og skogbrukets øvrige veiledningsapparat, samt barn og unge. Viktige stikkord for aktiviteten i 2025 er fortsatt lønnsomhet og verdiskaping i skogbruket, herunder videreutvikling av skogbrukets infrastruktur og driftsteknikk, økt foryngelse og stell av skog etter hogst og økt bruk av tre til erstatning for mer klimabelastende materialer. Det satses videre for å utvikle instruktørene og styrke Skogkurs sin posisjon i alle deler av landet.

Velg skog

Tildelingen til Velg Skog var på 2 mill. kroner i 2025. Tilskuddet har gått til arbeidet med å styrke rekruttering, kompetanse og omdømmebygging for skognæringen. Sammen med økte bidrag fra medlemsorganisasjonene har dette bidratt til en solid styrking av innsatsen i 2025.

Kommentar regnskap 2025

Det er hvert år noen mindre avvik mellom fagsystemet (ØKS) og regnskap når det gjelder utbetalingene. Dette fenomenet er knyttet til periodisering – posteringer som føres i ØKS på tampen av det ene året som ikke blir ført i regnskapet før året etter. Så lenge regnskapet stenger i midten av desember og ØKS holder åpent av hensyn til de rene skogfondutbetalingene, er dette uunngåelig.

Inngående ansvar for både skogsveier og skogbruksplan er rettet i forhold til utgående ansvar i 2024, da det i ØKS har blitt noe feil som følge av periodisering.

Inngående ansvar på 'Kurs og andre opplæringstiltak (Skogkurs)' og 'Velg Skog' er rettet, da det har vært en feil i rapporten siden 2023. Rammen til Skogkurs og Velg Skog blir i sin helhet utbetalt hvert år, og det hefter ikke ansvar knyttet til disse utbetalingene.

Det er gitt fullmakt til å omfordele udisponerte og inntrukne midler mellom ordningene på slutten av året. I 2025 ble det omfordelt 7,1 mill. kroner mellom ordningene, hvor hele summen ble tilført skogkultur. Omfordelingen ble dekt av inntrukne midler fra skogbruksplan (2,71 mill.kr.) og vei (4,38 mill.kr.). Beløpene for disponibel innvilgningsramme 01.01.2026 er justert i tabellen etter disse omfordelingene.

Utbetalingene økte for både skogkultur, skogsveier og skogbruksplan i 2025. Utbetalingene til skogsveier må ellers ses i sammenheng med midlene til skogsveier over statsbudsjettet (kap. 1149, post 71), hvor det ble utbetalt 17,7 mill. kroner i 2025. For skogkultur ble det ut over LUF-midlene

til formålet utbetalt 5,8 mill. kroner av klimamidlene til styrket ungskogpleie over statsbudsjettet (kap. 1149, post 73).

For de tilsagnsbaserte ordningene – skogbruksplan og skogsvei og drift – gikk ansvaret ned i 2025. Det største ansvaret knytter seg til skogsveiene.

Udisponerte midler – ikke utbetalt eller satt i ansvar – knytter seg primært til de øremerka midlene til miljøtiltak og ellers småbeløp fra veimidlene i flere kommuner. Økt bevissthet omkring å disponere tildelte midler og muligheten til å omfordele udisponerte og inntrukne midler mellom ordningene har bidratt til lite udisponerte midler. Udisponerte midler i 2025 blir trukket inn til fondet.

De siste års prisstigningen treffer også skogbrukstiltakene ganske kraftig. Man får mindre skogkultur, skogsvei og skogbruksplan for pengene i dag enn for noen år siden. Prisstigning og økt aktivitet, gir behov for økte rammer. Det dersom tilskuddsnivået skal opprettholdes.

Kommentar prognoser 2026-2030

I prognosen for skogsveier er det forutsatt en innvilgningsramme som i 2026 og noe høyere utbetalinger som betyr at ansvaret vil gå ned.

I prognosen for skogkultur er det forutsatt at utbetalingene vil være på nivå med innvilgningsrammen det enkelte år.

I prognosen for skogbruksplanlegging er det forutsatt en tilsvarende innvilgningsramme som for 2026. Forventet utbetalinger på 30 mill. kroner.

3.16 Oppfølging av handlingsplan mot villsvin

Tall i mill. kroner	Ansvar	Disponibel		Innvilget	Inndratt	Utbetalt	Ansvar	Ubenyttet		Disponibel	
		Innvilg.- ramme	innvilg.- ramme					Innvilg.- ramme	2025 - inndras		innvilg.- ramme
	31.12.24	2025	01.01.25	2025	2025	2025	2025	2026		2026	
Tiltak mot villsvin	LMD	-	2,500	2,500	2,500	2,500	-	2,500		2,500	
Sum		-	2,500	2,500	2,500	-	2,500	-	2,500	-	2,500

Tall i mill. kroner		Prognose				
		utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt
		2026	2027	2028	2029	2030
Tiltak mot villsvin	LMD	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500
Sum		2,500	2,500	2,500	2,500	2,500

Kommentar regnskap 2025

Midlene er brukt til videreføring av Villsvinprosjektet og tiltak mot villsvin. I 2025 har Villsvinprosjektet prioritert grep for å bidra til økt felling av villsvin i kommuner med størst

forekomst av villsvin, herunder Halden, Aremark, Marker og Rakkestad kommuner. Det er i 2025 etablert 9 jaktgrupper med til sammen 31 dedikerte jegere, i tillegg til fellefangst. Prosjektet har gjennomført flere seminarer og kursaktiviteter for opplæring og kunnskapsformidling om ulike villsvintema samt informasjonsformidling på nettsider og i nyhetsbrev. Det er utført organisering av grunneiere for effektiv villsvinjakt på totalt 5,3 mill. dekar. Noe midler er brukt til bestandsovervåking i regi av NINA. Resultatene viser at utbredelsen av villsvin i Norge holdes relativt stabil, og at hovedutbredelsen fortsatt er i Halden og Aremark kommuner, med sporadiske observasjoner i Østfold, Akershus og Innlandet.

3.17 Midler til konfliktforebyggende tiltak jordbruk/reindrift

Tall i mill. kroner	Ansvar	Disponibel				Inndratt	Utbetalt	Ansvar	Disponibel	
		Innvilg.- ramme	innvilg.- ramme	Innvilget	Innvilg.- ramme				Innvilg.- ramme	innvilg.- ramme
	31.12.24	2025	01.01.25	2025	2025	2025	2025	2025	2026	2026
Konfliktforebyggende tiltak	SF	6,047	3,000	6,502	5,963	0,548	4,363	7,098	6,000	7,087
Sum		6,047	3,000	6,502	5,963	0,548	4,363	7,098	6,000	7,087

Tall i mill. kroner		Prognose				
		utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt
		2026	2027	2028	2029	2030
Konfliktforebyggende tiltak	SF	5,000	6,000	6,000	6,000	6,000
Sum		5,000	6,000	6,000	6,000	6,000

Kommentar regnskap 2025

I 2025 hadde vi for første gang ikke nok midler til å innvilge tilskudd til alle omsøkte tiltak. Det ble innvilget tilskudd til 5 gjerdetiltak, 2 søknader som gjaldt flytting av rein med helikopter, 2 søknader som gjaldt utprøving av drone for økt tilsyn/flytting av rein, samt 100 til adm. Tre søknader ble v\overført til 2026 da gjenstående ramme ikke var stor nok til å innvilge tilskudd jf forskriften (90% av godkjent kostnadsoverslag)

Kommentar prognoser 2026

Forventer minst like stort forbruk som i 2025

Kommentar prognoser 2027 -2030

Fra og med 2028 kan det søkes om tilskudd til vedlikehold. Vil bety økt behov for midler.

3.18 Spesielle miljøtiltak i jordbruket - SMIL

Tall i mill. kroner	Ansvar	Disponibel		Innvilget	Inndratt	Utbetalt	Ansvar	Ubenyttet		Disponibel	
		Innvilg.- ramme	innvilg.- ramme					2025 - inndras	2026		
	31.12.24	2025	01.01.25	2025	2025	2025	2025	2026		2026	
Spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL)	SF	463,382	220,000	220,000	267,853	53,548	184,279	493,560	230,000	5,695	230,000
Sum		463,382	220,000	220,000	267,853	53,548	184,279	493,560	230,000	5,695	230,000

Tall i mill. kroner	Ansvar	Prognose				
		utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt
		2026	2027	2028	2029	2030
Spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL)	SF	210,000	220,000	230,000	230,000	230,000
Sum		210,000	220,000	230,000	230,000	230,000

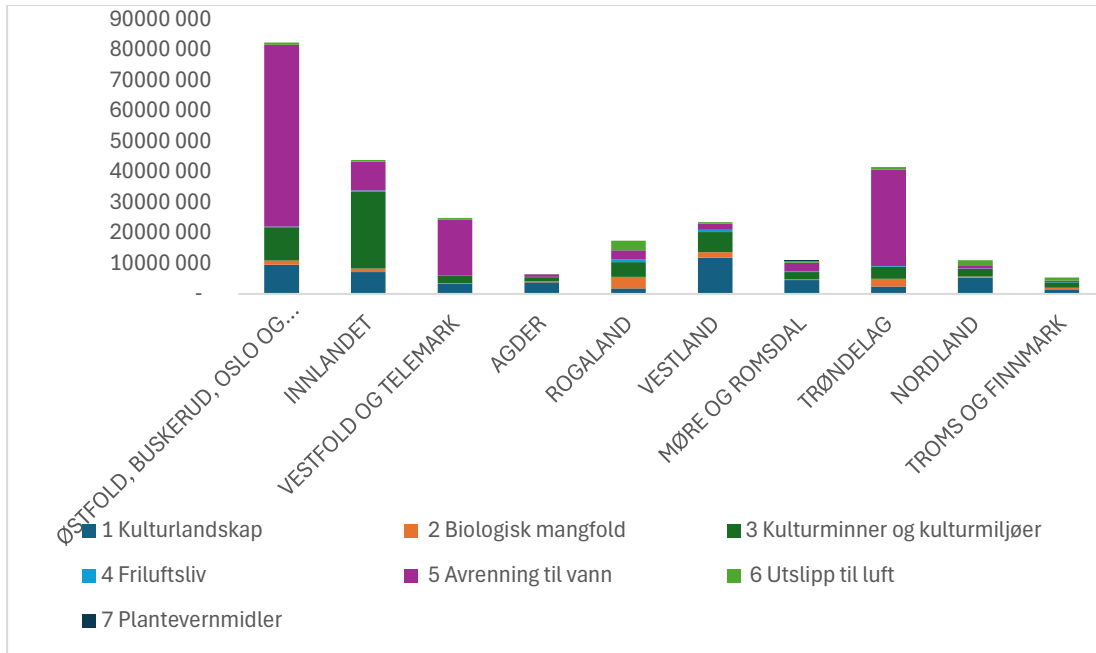
Spesielle miljøtiltak i jordbruket, SMIL, bidrar til at nasjonale miljømål ivaretas gjennom lokalt arbeid med miljøverdier i jordbruket. Formålet med ordningen er å ta vare på natur- og kulturmiljøverdiene i jordbrukets kulturlandskap, og redusere forurensningen fra jordbruket. SMIL-tilskudd skal gå til miljøtiltak som går ut over det som kan forventes som en del av den vanlige jordbruksdriften. Det er kommunene som forvalter ordningen. I 2026 var rammen på 220 mill. kroner. Udisponerte midler kan ikke overføres.

Det ble søkt om i overkant av 566 mill. kroner i 2026. Dette er nesten 100 mill. kroner mer enn i 2025. Totalt ble det gitt tilsagn om 267,8 mill. kroner, en økning på over 28 mill. kroner fra 2025. I 2026 ble det innvilget 3 466 søknader. Av disse gjelder 2 182 kulturlandskapstiltak og 1 284 forurensingstiltak. Det ble innvilget 128,5 mill. kroner til kulturlandskapstiltak og 139,3 mill. kroner til forurensingstiltak. På fylkesnivå er det stor variasjon hvordan midlene fordeles mellom ulike miljøtema, jf. Figur 1.

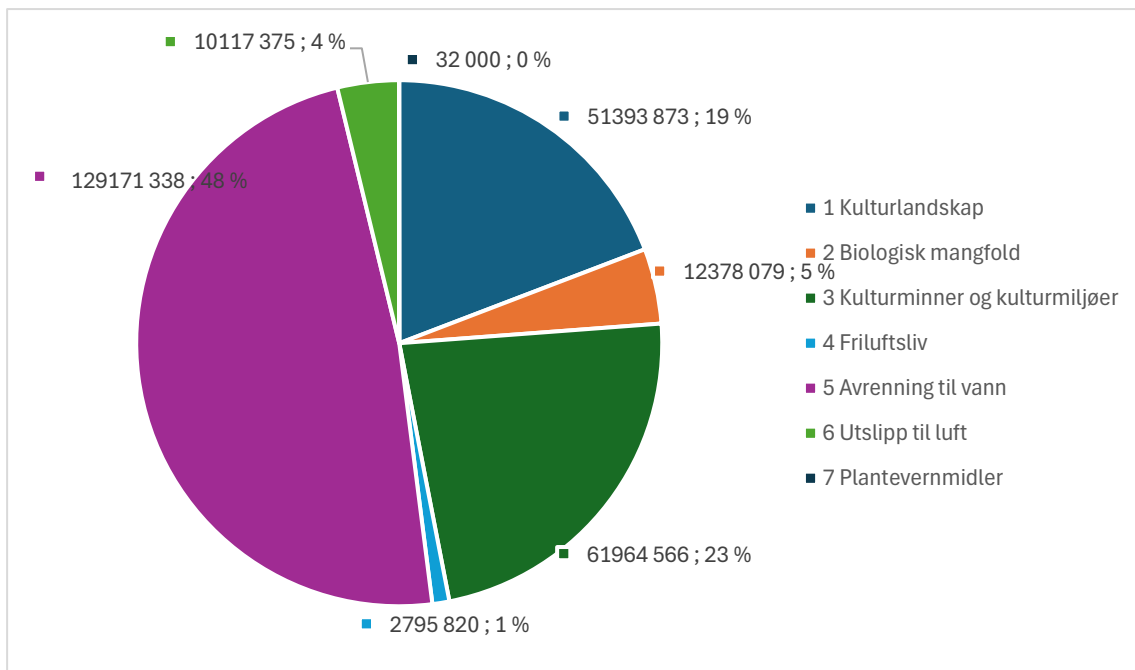
Andelen midler som går til forurensingstiltak øker, og i 2026 gikk det for første gang mer midler til forurensingstiltak enn til kulturlandskapstiltak. Hoveddelen av forurensingstiltakene går til miljøtemaet avrenning til vann. Avrenning til vann er det miljøtemaet det går klart mest midler til totalt (48 prosent). Dette er i tråd med overordnede føringer om å prioritere vannmiljøtiltak, særlig i fylkene rundt Oslofjorden. Innenfor miljøtemaet avrenning til vann går det mest midler (om lag 81 prosent) til tiltaksgruppen utbedring av hydrotekniske anlegg. Dette viser at ordningen treffer godt, siden det er økende utfordringer med hydrotekniske anlegg som på grunn av forfall, alder og dimensjonering ikke tar unna økt nedbørsmengde.

Innenfor tiltakskategorien kulturlandskap går det mest midler til miljøtemaet kulturminner og kulturmiljøer (om lag 23 prosent av totalt innvilget beløp). For dette miljøtemaet bevilges det mest midler innenfor tiltaksgruppen verneverdige bygninger. Det går også en del midler til miljøtemaet kulturlandskap/landskapskjøtsel (litt over 19 prosent av totalt innvilget beløp).

Se Figur 2 for fordeling mellom alle miljøtema.

Figur 1 SMIL tilsagn i 2026, beløp fordelt på fylker og miljøtema

Figur 2 SMIL-tilsagn fordelt på alle miljøtema, beløp og prosentvis fordeling i 2026

Kommentar regnskap 2025

SMIL-rammen økte fra 200 mill. kroner i 2025 til 220 mill. kroner i 2026. Totalt siden 2020 har rammen økt med 93 mill. kroner. Dette medfører at ansvaret og utbetalingene øker i takt med økningen i rammen. Tiltakene kan ha en gjennomføringsfrist på inntil tre år, og det kan søkes

om inntil to års utsettelse. Vi ser at det tar cirka to til tre år før innvilget beløp blir utbetalt. Dette forklarer hvorfor utbetalt beløp i 2026 er lavere enn innvilget beløp.

Kommentar prognoser 2026-2030

På bakgrunn av overnevnte trend, antar vi at utbetalt tilskudd vil øke i takt med økt ramme, med en «forsinkelse» på to til tre år. Utbetalingen for 2026 vil da trolig ligge rundt 200-210 mill. kroner. I 2027 vil det mest sannsynlig bli utbetalt rundt 210-220 mill. kroner. Med forbehold om at rammen holder seg på 2026-nivå, 230 mill. kroner, vil utbetalingene i årene 2028 til 2030 kunne bli om lag 230 mill. kroner, som tilsvarer rammen for ordningen i 2026.

3.19 Tilskudd til drenering

Tall i mill. kroner	Ansvar	Disponibel		Innvilget	Inndratt	Utbetalt	Ansvar	Ubenyttet		Disponibel	
		Innvilg.- ramme	innvilg.- ramme					Innvilg.- ramme	2025 - inndras		innvilg.- ramme
	31.12.24	2025	01.01.25	2025	2025	2025	31.12.25	2026		2026	
Drenering	SF	269,528	215,000	218,258	239,234	29,661	140,203	338,897	151,000	-	159,686
Sum		269,528	215,000	218,258	239,234	29,661	140,203	338,897	151,000	-	159,686

Tall i mill. kroner	Ansvar	Prognose				
		utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt
		2026	2027	2028	2029	2030
Drenering	SF	140,000	140,000	120,000	100,000	100,000
Sum		140,000	140,000	120,000	100,000	100,000

Drenering av jordbruksjord er et viktig ledd i tilpassingen til et endret klima med mer nedbør. God drenering kan redusere faren for erosjon i form av overflateavrenning som fører til tap av jord og fosfor, og på den måten også bidra til bedre vannkvalitet. Godt drenert mineraljord er også et klimatiltak som kan gi mindre dannelse av lystgass enn dårlig drenert mineraljord. Men dette er avhengig av god gjødslingsplanlegging.

Det ble i 2026 gitt tilsagn om 239 mill. kroner i nye tilskudd, som vil bidra til å drenere nær 59 400 dekar jordbruksareal. Det ble utbetalt 140 mill. kroner for gjennomført drenering.

Siden ordningen ble innført i 2013, er det innvilget tilskudd til drenering av nær 629 000 dekar jordbruksareal. Det er fortsatt stort behov for å drenere arealer.

Kommentar regnskap 2025

Prognosen for utbetalingen i 2025 var 120 mill. kroner, mens utbetalingen faktisk ble 140 mill. kroner. Dette skyldes økt innvilgning som følge av en økt innvilgningsramme, med en tildeling av 67 mill. kroner i løpet av året.

Kommentar Prognose 2026

Den disponible rammen for 2026 er på 156 mill. kroner. Vi antar at de økte tilskuddssatsene fra 1.7.2023 fortsatt vil ha en positiv effekt på dreneringsaktivitet i 2026 og at hele rammen blir innvilget, og at en betydelig del av innvilgninger i 2026 vil gi utbetalinger samme år. I tillegg vil

en del av innvilget ramme for 2025 og 2026 bli utbetalt i 2026. Prognosen for utbetalinger i 2026 settes til 140 mill. kroner.

Kommentar Prognose 2027

Forutsatt uendret ramme på 156 mill. kroner kan vi anta at hele rammen for 2027 blir innvilget i 2027, og en stor del utbetalt samme år. I tillegg vil en del av innvilget ramme for 2026 og 2026 bli utbetalt i 2027. Vi anslår en utbetaling på 140 mill. kroner i 2027.

Kommentar Prognose 2028

Forutsatt uendret ramme på 156 mill. kroner kan vi anta at hele rammen for 2028 blir innvilget i 2028, og en stor del utbetalt samme år. I tillegg vil en del av innvilget ramme for 2026 og 2027 bli utbetalt i 2028. Redusert ansvar over tid vil redusere utbetalte beløp. Vi anslår en utbetaling på 120 mill. kroner i 2028.

Kommentar Prognose 2029

Effekten av økte tilskuddssatser på dreneringsaktiviteten må antas å gradvis avta, fordi de mest økonomisk gunstige tiltakene vanligvis gjennomføres først når satsene endres. Med dagens forutsetninger anslår vi at utbetalingene i 2029 blir 100 mill. kroner.

Kommentar Prognose 2030

Effekten av økte tilskuddssatser på dreneringsaktiviteten antas å gradvis avta, fordi de mest økonomisk gunstige tiltakene vanligvis gjennomføres først når satsene endres. Med dagens forutsetninger anslår vi at utbetalingene i 2030 blir 100 mill. kroner.

3.20 Tilskudd til tiltak i beiteområder

Tall i mill. kroner	Ansvar	Innvilg.-ramme		Disponibel innvilg.-ramme		Inndratt Utbetalt		Ansvar	Innvilg.-ramme		Ubenyttet 2025 - inndras	Disponibel innvilg.-ramme
		31.12.24	2025	01.01.25	2025	2025	2025		2025	2026		
Tiltak i beiteområder	SF	35,396	24,500	24,500	29,061	5,066	24,715	34,675	33,500	0,505	33,500	
CWD-tiltak		-	6,500	6,500	6,478	-	6,478	-	6,500	0,022	6,500	
Øremerkede midler NSG		-	1,000	1,000	1,000	-	1,000	-	1,000	-	1,000	
Sum		35,396	32,000	32,000	36,539	5,066	32,194	34,675	41,000	0,527	41,000	

Tall i mill. kroner	Ansvar	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
		utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt
		2026	2027	2028	2029	2030
Tiltak i beiteområder	SF	34,700	33,500	33,500	33,500	33,500
CWD-tiltak		6,500	6,500	6,500	6,500	6,500
Øremerkede midler NSG		1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
Sum		42,200	41,000	41,000	41,000	41,000

Totalrammen for tilskudd til tiltak i beiteområder i jordbruksavtalen for 2026 var 32 mill. kroner. Av dette var rammen for ordinært tilskudd på 24,5 mill. kroner. Som i tidligere år ble det satt av midler til CWD-tiltak, i 2026 var 6,5 mill. kroner øremerket dette formålet. Det ble også øremerket 1 mill. kroner til Norsk Sau og Geit innenfor rammen.

Tiltak i beiteområder, ordinært tilskudd

Tilskuddet skal legge til rette for best mulig utnyttelse av beite i utmark, redusere tap av dyr på utmarksbeite og fremme fellestiltak i beiteområdene. Tilskudd som stimulerer til bærekraftig og ressurseffektiv utnyttelse av utmarksbeite bidrar til også til spredt landbruk, skjøtsel av kulturlandskap og god dyrevelferd.

Det gis tilskudd til investeringer i faste infrastrukturtiltak på utmarksbeite, som sperregjerder, ferister, bruer og sanke- og skilleanlegg. Det gis også tilskudd til elektronisk overvåkingsutstyr for beitedyr (radiobjeller mv.), elektronisk gjerdeteknologi (Nofence) og ulike typer planleggings- og tilretteleggingsprosjekter. Tilskuddet gis primært til beitelag (fellestiltak), men kan også gis til enkeltprodusenter når det på grunn av naturgitte eller driftsmessige forhold ikke ligger til rette for samarbeid.

Det er stor interesse for investeringer i teknologi på beitedyr. Dette gjelder både teknologi som kan spore dyr på utmarksbeite (radiobjeller) og teknologi som kan styre beitedyrene (Nofence). Det blir stadig færre sauebesetninger, og dermed færre beitebrukere som må ta på seg vedlikeholdsansvar for sperregjerdene. Bøndene er også mer alene om tilsyn og sank enn før.

Det søkes om tilskudd langt ut over rammen, men søknadsbeløpet gir ikke et fullstendig bilde av behovet. Det er kjent at tilskuddsrammen er begrenset, samtidig som kostnadene ved investeringer øker.

I 2026 ble det innvilget tilskudd til ca. 850 nye prosjekter. Av det innvilgede beløpet gikk omtrent 66 prosent til elektronisk overvåkingsutstyr. Ellers ble mest midler innvilget til sperregjerder (ca. 12 prosent) og sanke- og skilleanlegg (ca. 10 prosent).

CWD-tiltak

De øremerkede CWD-midlene skal dekke kostnader beitenæringen har hatt som følge av tiltak for å begrense spredningen av skrantesjuka i Nordfjella- og Hardangervidda-sonene, i tråd med forskrift om soner ved påvisning av CWD. Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus forvalter midlene i samarbeid med statsforvalterne i Vestfold og Telemark og i Vestland. Tilskuddet dekker utgifter til blant annet økt tilsyn, elektronisk overvåking og bruk av salteinnretninger i tråd med CWD-soneforskriften. Midlene fordeles med en lik sats per beitedyr, uavhengig av dyreslag. Basert på antall dyr som beitet i Nordfjella-sonen og Hardangervidda-sonen i 2026, var tilskuddssatsen 76 kr/dyr. Tilskuddet utbetales hovedsakelig til beite- og sankelag. Det ble utbetalt tilskudd til 30 beite- eller sankelag og 11 enkeltpersonforetak. Det ble gitt tilskudd til rundt 85 200 beitedyr, av dette til rundt 79 500 sau, 2 300 storfe og 3 300 geiter.

Øremerkede midler til Norsk Sau og Geit

Midlene til Norsk Sau og Geit (NSG) skal gå til arbeidet med rådgiving av beitelag. De bistår blant annet beitelagene med juridiske spørsmål, arealplanlegging og praktiske utfordringer. NSG arrangerer temamøter, kurs og samlinger som styrker beitelagenes kunnskap om beiteøkologi, rovdyrproblematikk og digitale verktøy som Sauekontrollen.

Kommentar regnskap 2025

Det ble innvilget ordinært tilskudd for rett over 29 mill. kroner, som er høyere enn disponibel ramme ved starten av året. Dette skyldes at det ble midler tilgjengelig i løpet av året på grunn av avbrutte prosjekter (inndratte midler i tabellen), som ble innvilget til nye prosjekter. Ved årsslutt var det ca. 500 000 kroner udisponerte midler.

De øremerkede CWD-midlene blir innvilget og utbetalt samme år og tilnærmet hele rammen ble utbetalt. 1 mill. kroner ble utbetalt til Norsk Sau og Geit.

Kommentar prognoser 2026 -2030

Det ordinære tilskuddet er et prosjekttilskudd, der de fleste prosjektene har rapporteringsfrist etter tre år, resten har ett eller to års frist. Ved inngangen til 2026 er ansvaret for ordinært tilskudd 34,7 mill. kroner og rammen for ordinært tilskudd i 2026 33,5 mill. kroner. Prognosen for utbetaling fram til 2030 forutsetter samme ramme over jordbruksavtalen som i 2026. Differansen mellom ansvaret ved inngangen til 2026 og rammen i 2026 er 1,175 mill. kroner. I prognosen er disse 1,175 mill. kronene en del av prognosen for utbetaling i 2026. Faktisk utbetaling i årene fram til 2030 avhenger av tildeling til ordningen. For utbetaling til CWD-tiltak og til Norsk Sau og Geit er prognosen at hele rammen utbetales hvert år. Prognosen for utbetaling forutsetter samme ramme over jordbruksavtalen som i 2026.

3.21 Handlingsplan for plantevernmidler

Tall i mill. kroner	Ansvar	Disponibel					Ubenyttet		Disponibel		
		31.12.24	Innvilg.- ramme 2025	Innvilg.- ramme 01.01.25	Innvilget 2025	Inndratt 2025	Utbetalt 2025	Ansvar 2025	Innvilg.- ramme 2026	2025 - inndras	Innvilg.- ramme 2026
Handlingsplan for plantevernmiddel	Ldir	23,637	15,000	15,000	15,000	0,460	11,862	26,314	15,000	0,461	15,000
Sum		23,637	15,000	15,000	15,000	0,460	11,862	26,314	15,000	0,461	15,000

Tall i mill. kroner	Ldir	Prognose				
		utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt
		2026	2027	2028	2029	2030
Handlingsplan for plantevernmiddel	Ldir	13,000	11,000	17,000	13,000	15,000
Sum		13,000	11,000	17,000	13,000	15,000

Handlingsplanen for bærekraftig bruk av plantevernmidler skal bidra til å redusere avhengigheten av kjemiske plantevernmidler og risikoen for negative virkninger av bruken av kjemiske plantevernmidler på helse og miljø.

Høsten 2026 lyste Landbruksdirektoratet ut totalt 15 mill. kroner i prosjektmidler for å følge opp handlingsplanen i 2026. Landbruksdirektoratet mottok 27 søknader om prosjekttilskudd for 2026, med totalt søknadsbeløp på ca. 40 mill. kroner.

Søknadene ble vurdert i samråd med Mattilsynet. Tolv prosjekter mottok tilskudd. Av disse omhandlet fem integrerte metoder, tre plantevernmidler i jord og vann, en bærekraftig/riktig bruk og tre prosjekter plantevernmidler under norske forhold og hensyn til pollinatorer.

Kommentar regnskap 2025

Prognosen for utbetaling i 2026 var 11 mill. kroner. Det er tilnærmet det samme som faktisk utbetalt beløp.

Kommentar prognose 2026

Prognosen for utbetaling i 2026 ble i LUF 2025 anslått til 13 mill. kroner. Prognosen tok høyde for alle prosjekter som ble innvilget frem til og med 2026, og som helt eller delvis skulle utbetales innen 2026. I denne prognosen har vi brukt en oppdatert oversikt over ansvaret for prosjekter innvilget i 2026. Prosjekter innvilget i 2026 med rapporteringsfrist samme år og tidlig i 2027 har et samlet ansvar på 0,5 mill. kroner. Samlet anslår vi en utbetaling på 13 mill. kroner i 2026.

Kommentar prognose 2027

Prognosen for utbetaling i 2027 ble i LUF 2025 anslått til 13,5 mill. kroner. Prognosen tok høyde for alle prosjekter som ble innvilget frem til og med 2026, og som helt eller delvis skulle utbetales innen 2027. Det ble anslått at innvilgede prosjekter i 2026 vil ha et samlet ansvar på 6 mill. kroner innen utgangen av 2027. Dette er nå nedjustert til 4 mill. kroner grunnet oppdaterte tall for 2026. Samlet anslår vi en utbetaling på 11 mill. kroner i 2027.

Kommentar prognose 2028

Prognosen for utbetaling i 2028 ble i LUF 2025 anslått til 22 mill. kroner. Prognosen tok høyde for alle prosjekter som ble innvilget frem til og med 2026, og som helt eller delvis skulle utbetales innen 2028. Det ble anslått at innvilgede prosjekter i 2026 vil ha et samlet ansvar på 9 mill. kroner innen utgangen av 2028. Dette er nå nedjustert til 4 mill. kroner grunnet oppdaterte tall for 2026. Samlet anslår vi en utbetaling på 17 mill. kroner i 2028.

Kommentar prognose 2029

Vi anslår at prosjekter innvilget i 2026 vil ha et samlet ansvar på 7 mill. kroner innen utgangen av 2029. Samtidig forutsetter vi at kun 20% av prosjekter innvilget i 2027 og 2028 vil utbetales i 2029. Med forutsetning om en ramme fremover på samme nivå som for 2026, anslår vi en utbetaling på 13 mill. kroner i 2029.

Kommentar prognose 2030

Med forutsetning om en ramme fremover på samme nivå som for 2026, kan vi anta at utbetalingen blir 15 mill. kroner i 2030. Vi forutsetter at 60% av prosjekter innvilget i 2027, samt 20% av prosjekter innvilget i både 2028 og 2029, vil utbetales i 2030.

3.22 Klima- og miljøprogrammet

Tall i mill. kroner		Disponibel					Utbe- talt 2025	Ansvar 2025	Innvilg.- ramme 2026	Ubenyttet 2025 - inndras	Disponibel innvilg.- ramme 2026
		Ansvar	Innvilg.- ramme	innvilg.- ramme	Innvilget	Inndratt					
		31.12.24	2025	01.01.25	2025	2025					
KMP - tilskudd til fylkesvise tiltak	SF	15,416	11,000	11,023	12,942	1,954	9,341	17,064	11,000	0,035	11,000
KMP - øremerkede midler	Ldir	9,676	11,000	13,000	12,150	0,561	11,256	10,009	7,000	1,411	7,000
KMP - tilskudd til nasjonale prosjekter	Ldir	32,970	18,000	18,000	17,996	0,008	14,081	36,887	16,000	0,012	16,000
Sum		58,063	40,000	42,023	43,088	2,522	34,678	63,959	34,000	1,458	34,000

Tall i mill. kroner		Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
		utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt
		2026	2027	2028	2029	2030
KMP - tilskudd til fylkesvise tiltak	SF	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000
KMP - øremerkede midler	Ldir	15,000	6,000	6,000	6,000	6,000
KMP - tilskudd til nasjonale prosjekter	Ldir	14,751	14,263	14,755	19,338	16,950
Sum		40,751	31,263	31,755	36,338	33,950

Klima- og miljøprogrammet skal bidra til rådgiving og ny kunnskap om klima- og miljøtiltak i jordbruket. Gjennom programmet gis det tilskudd til prosjekter innenfor temaene klimatilpasning, klimagassutslipp, jord, forurensing, naturmangfold og kulturlandskap og økologisk jordbruk.

Programmet hadde i 2026 et budsjett på 40 mill. kroner, hvorav 11 mill. kroner ble avsatt til regionale prosjekter og de resterende til henholdsvis nasjonale prosjekter (18 mill. kroner) og øremerkede prosjekter (11 mill. kroner). De fylkesvise midlene lyses ut av statsforvalterne, mens de nasjonale og øremerkede midlene lyses ut og forvaltes av Landbruksdirektoratet.

Det ble overført 2 mill. kroner fra 2025 til 2026. Dette var midler til det øremerkede prosjektet Kunnskap om økt nitrogeneffektivitet gjennom resirkulering, som ble forsinket. Prosjektet var i fjor omtalt som «Forprosjekt handlingsplan for nitrogenforvaltning».

Kommentar regnskap 2025

Regionale midler

Prosjektene som tildeles regionale midler går til lokale informasjonstiltak og kunnskapsutvikling. Innvilgningsramme pr statsforvalterembete varierer mellom i størrelsesorden 500 000—2 400 000 kroner. Det er derfor slik at noen fylker bare kan innvilge støtte til et fåtall prosjekter, og kan ikke dekke alle kategorier hvert år. Embetene med lavest ramme har fra 2025 fått en økning, og det er bestemt at minimumsrammen er 500 000 kroner. Agder, Møre og Romsdal, Nordland og Troms og Finnmark fikk etter dette økt ramme.

Øremerkede midler

For 2025 var det avsatt 11 mill. kroner til prosjekter med øremerket bevilgning: Bærekraft som konkurransefortrinn for norsk grøntsektor (8 mill. kroner), Kunnskap om variasjon i dreneringskostnader og g kartlegging av øvrige barrierer for økt drenering, (0,5 mill. kroner). For 2025 var det i tillegg avsatt 2 mill. kroner til utredningsarbeid prioritert av Regnskapsgruppa for

klimaavtalen mellom staten og jordbruket, og 0,5 mill. kroner for bistand fra SSB og NIBIO i arbeidet med rapportering og utviklingsprosjekter.

Miljødirektoratet har i 2025 inngått rammeavtaler for bistanden fra SSB og NIBIO, og midler er tildelt Miljødirektoratet som har utbetalt 0,15 millioner kroner til SSB og NIBIO for bistand. I 2025 er det gjennomført to utredningsprosjekter av NIBIO, og ett av SSB. NIBIO har utredet hva som kreves for å forbedre de nasjonale utslippsfaktorene for hhv. lystgassutslipp fra dyrka mark og faktorer for biokull og fangvekster. SSB har i sin utredning gjennomgått, kvalitetssikret og forbedret aktivitetsdata brukt i det nasjonale klimagassregnskapet. Det er totalt utbetalt 1,1 millioner kroner for utredningsoppdrag for regnskapsgruppa for klimaavtalen.

Nasjonale midler

Til utlysningen var det 18 millioner kroner i 2025. Rammen for nasjonale prosjekter ble lyst ut med søknadsfrist 15.09.24. Det kom inn 53 søknader innen fristen, med totalt søknadsbeløp på om lag 79,6 millioner kroner, noe som var litt lavere enn forrige år. Det var mange prosjektsøknader innen samtlige kategorier.

Kommentar prognoser 2026 - 2030

Generelt om prognosene for ordningen

Rammen for KMP ble holdt høy i 2026 som følge av øremerkinger til det store prosjektet: *Bærekraft som konkurransefortrinn for norsk grøntsektor*. Dette prosjektet har hatt en innvilgning på 8 millioner kroner hvert år i tre år (2023, 2025, 2026). I jordbruksoppgjøret 2026 ble innvilgningen for 2026 redusert med 6 millioner kroner (til 34 millioner kroner). Bevilgningen til øremerkede prosjekter ble redusert med 4 millioner kroner (til 7 millioner kroner). Dette ga 16 millioner kroner til nasjonale midler. Vi legger til grunn lik totalramme for KMP som i 2026 (34 millioner kroner) for 2027-2030, med fordelingen 11 millioner kroner til regionale midler, 6 millioner kroner til øremerkede midler og 17 millioner kroner til nasjonale midler.

De nasjonale prosjektene som blir innvilget støtte har varighet fra 1–3 år, som gir varierende fordeling av kostnader mellom år.

For øremerkede midler forventer vi i hovedsak at midlene utbetales samme år som de innvilges, med unntak av større prosjekter. Vi legger i prognosene til grunn at rammen for øremerkede midler settes til 6 millioner kroner i årene 2027-2030.

Avsetningen til regionale midler ble satt til 11 millioner kroner for 2026. Vi legger i prognosene til grunn at denne avsetningen holdes på samme nivå i perioden 2027–2030. Siden det for regionale midler er størst andel ettårige prosjekter, setter vi forventet utbetaling for 2026–2030 lik rammen for ordningen (11 millioner kroner).

Prognosen for utbetaling i 2025 for 2026 var 25,9 millioner kroner. Det er stort avvik mellom prognose og faktisk utbetalt beløp. På bakgrunn av dette justeres prognosen. Det antas at utbetalingen av innvilget ramme fordeles seg over 4 år, som følger: Innvilgelsesår: 0%, 1. år: 20%, 2. år: 25%, 3. år: 50%, 4. år: 5%. Fordelingen er basert på faktiske innvilgede prosjekter for 2026 og hvordan utbetalingene antas å fordele seg basert på prosjektlengde og avslutningsdato. Innvilgede prosjekter for 2026 er ikke nødvendigvis representative for alle år.

Utbetaling av gjenværende ansvar (per 31.12.2026) har vi fordelt etter en annen prosentvis fordeling, også basert på oversikt over faktiske innvilgede prosjekter. Fordelingen er estimert som følger: I 2026 utbetales 40% av ansvaret, i 2027 utbetales 30% av ansvaret, i 2028 utbetales 20% av ansvaret, og i 2029 utbetales 10% av ansvaret.

Kommentar prognose 2026

Prosjektet Bærekraft som konkurransefortrinn i norsk grøntsektor hadde utbetalinger i 2026 på 7,1 mill. kroner. Det ble innvilget 8 mill. i 2026, som forventes utbetalt i 2026. Derfor er prognosen relativt høy for 2026 for øremerkede midler (15 mill. kroner).

Ved tilsagn om tilskudd til flerårige prosjekter vil hoveddelen av utbetaling normalt skje i siste del av prosjektperioden, som beskrevet over. Når i prosjektperioden utbetalingene skjer og om prosjektene forlenges, varierer mellom prosjektene. Derfor er det knyttet usikkerhet til prognosen.

For nasjonale midler er prognosen basert på ansvaret for pågående prosjekter og deres rapporteringsfrist, samt at det er lagt til grunn en ramme på 17 mill. kroner for kommende år som beskrevet over.

Prognosen for utbetaling i 2026 ble i LUF 2025 anslått til 20 mill. kroner. Tidligere prognoser har overestimert utbetalingene, det er derfor utarbeidet en ny prognose, hvor det antas at utbetalingene skjer over flere år enn først antatt. Ny prognose estimerer at 40% av ansvaret per 31.12.2026 utbetales i 2026, og at 0% av prosjekter innvilget for 2026 blir utbetalt. Dette tatt i betraktning anslår vi en utbetaling på 14,7 mill. kroner i 2026.

Kommentar prognose 2027

Som følge av forventet redusert ramme for øremerkede midler er prognosen for disse årene 6 mill. kroner, tilsvarende forventet ramme. (Prosjektene som øremerkes har gjerne utbetaling samme år som innvilgningsår).

For nasjonale midler er prognosen basert på ansvaret for pågående prosjekter og deres rapporteringsfrist, samt at det er lagt til grunn en ramme på 17 mill. kroner for kommende år.

Prognosen for utbetaling av nasjonale midler i 2027 ble i LUF 2025 anslått til 19,7 mill. kroner. Ny prognose estimerer at 30% av ansvaret per 31.12.2026 blir utbetalt i 2027, og 30% av prosjekter innvilget i 2026 blir utbetalt. Dette tatt i betraktning anslår vi en utbetaling for nasjonale midler blir 14,3 mill. kroner i 2027.

Kommentar prognose 2028

Prognosen for utbetaling av nasjonale midler i 2028 ble i LUF 2025 anslått til 16,8 mill. kroner. Prognosen tok høyde for alle prosjekter som ble innvilget frem til og med 2026, og som helt eller delvis skulle utbetales innen 2028. Ny prognose antar at 20% av ansvaret per 31.12.2026 blir utbetalt i 2028. I tillegg utbetales 25% av innvilgede prosjekter fra 2026 og 20% av prosjekter innvilget i 2027. Alt tatt i betraktning anslår vi en samlet utbetaling på 14,8 mill. kroner i 2028.

Kommentar prognose 2029

I LUF 2025 ble det prognosert at utbetaling av nasjonale midler ville være 16,8 mill. kroner i 2029. Ny prognose antar at 10% av ansvaret per 31.12.2026 blir utbetalt i 2029. I tillegg utbetales 50%

av innvilgede prosjekter fra 2026 og 25% av prosjekter innvilget i 2027, og 20% av innvilgede prosjekter i 2028. Alt tatt i betraktning anslår vi en samlet utbetaling på 19,33 mill. kroner i 2029.

Kommentar prognose 2030

I LUF 2025 ble det prognosert at utbetaling av nasjonale midler ville være 16,8 mill. kroner i 2029. I 2029 antar vi at alt ansvaret per 31.12.2026 er utbetalt. Ifølge den prosentvise fordelingen som det er redegjort for over (i avsnittet Generelt om prognosene for ordningen) vil det i 2030 være utbetalinger for prosjekter innvilget i 2026, 2027, 2028 og 2029 med en fordeling på hhv 20, 25, 50 og 5 % av rammen. Vi anslår derfor at utbetalingen for nasjonale midler vil være 16,9 mill. kroner i 2030.

3.23 Klimasmart landbruk

Tall i mill. kroner	Ansvar	Disponibel		Innvilget	Inndratt	Utbetalt	Ansvar	Ubenyttet		Disponibel
		Innvilg.- ramme	innvilg.- ramme					2025 - inndras	innvilg.- ramme	
	31.12.24	2025	01.01.25	2025	2025	2025	2025	2026		2026
Klimasmart landbruk Ldir.	4,089	24,000	24,000	25,169	1,170	9,838	18,250	24,000		24,000
Sum	4,089	24,000	24,000	25,169	1,170	9,838	18,250	24,000	-	24,000

Tall i mill. kroner	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
	utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt
	2026	2027	2028	2029	2030
Klimasmart landbruk Ldir.	38,750	30,000	14,000	12,000	12,000
Sum	38,750	30,000	14,000	12,000	12,000

Prosjektet Klimasmart Landbruk skal bidra til matproduksjon med lavere klimaavtrykk og økt bruk av fornybare ressurser. Midlene til prosjektet over LUF skal hovedsakelig gå til utvikling av klimakalkulatorer på gårdsnivå for gjenstående produksjoner, mens eierne finansierer driften av selskapet. Det er også et mål at beregninger fra klimakalkulatoren skal kunne benyttes inn i det offisielle klimaregnskapet. I jordbruksavtalen 2026 ble det avsatt 12 millioner kroner fra ledige midler i 2026 og 12 millioner kroner i 2026 til arbeid med ny teknisk plattform, i tillegg til ordinær tildeling. Prosjektet har pågått siden 2017, og har fått enkeltstående tilskudd over LUF (tabell 1).

Tabell 1. Bevilgninger til prosjektet Klimasmart Landbruk.

Bevilgninger	
Statsbudsjettet 2017/2018 Kap. 1142 Post 75 *	20 mill. kroner
Jordbruksoppkjøret 2018 (LUF 2019)	20 mill. kroner
Jordbruksoppkjøret 2019 (LUF 2020)	8 mill. kroner
Jordbruksoppkjøret 2022 (LUF 2023)	10 mill. kroner
Jordbruksoppkjøret 2023 (LUF 2025)	10 mill. kroner
Jordbruksoppkjøret 2025 (LUF 2026)	12 mill. kroner

Jordbruksoppjøret 2026 (LUF 2026) **	12 mill. kroner
Jordbruksoppjøret 2026 (LUF 2026)	24 mill. kroner

*0,246 mill. kroner ble tilbake trukket tre år etter bevilgningen.

** 12 mill. kroner ekstra ble tildelt i jordbruksoppjøret 2026 fra ledige midler, til bruk i 2026.

Kommentar regnskap 2025

Det ble i februar 2026 utbetalt restbeløp for aktiviteter i 2025, etter utbetalingsanmodning i forbindelse med årsrapportering for 2025. Prosjektets innvilgede ramme for 2026 var på 13 169 202 kroner fra ordinær tildeling. Av disse midlene har prosjektet anmodet om utbetaling for 6 919 657 kroner og har 6 249 545 igjen av rammen for ordinær tildeling for 2026. Siste utbetalingsanmodning for aktiviteter gjennomført i 2026 har frist 1. mars 2026, og restbeløp for 2026 vil utbetales i 2026.

Ytterligere 12 000 000 kroner ble stilt til disposisjon for prosjektet til arbeidet med ny teknisk plattform, men er ikke benyttet i 2026 da oppstarten til prosjektet ikke er før i 2026. Midlene er innvilget, men prosjektet har søkt om å få benytte disse midlene i 2026, noe Landbruksdirektoratet har godkjent.

Kommentar prognoser 2026 - 2030

Totalt har prosjektet en disponibel ramme for aktiviteter i 2026 på 36 mill. kroner, hvorav 24 mill. kroner er til arbeidet med ny teknisk plattform og 12 mill. kroner er ordinær tildeling for arbeid med blant annet utvikling av klimakalkulatorer. I tillegg vil inntil 6 249 545 kroner gjenværende fra 2026-rammen utbetales i 2026.

Prosjektets søknad om midler til arbeid med ny teknisk plattform inneholder et foreløpig budsjett for arbeidet, og endringer kan forekomme. Budsjettet inkluderer et risikopåslag på 20 %, og dette er inkludert i prognosene.

Prosjektet har budsjettet maks. 20,5 mill. kroner i 2026 til arbeid med ny teknisk plattform, i tillegg til ordinær tildeling på 12 mill. kroner som antas utbetalt i 2026.

Videre forventer prosjektet å benytte maks. 18 mill. kroner til arbeid med ny teknisk plattform i 2027, og 2 mill. kroner i 2028. I tillegg antas ordinær bevilgning å være på 12 mill. kroner for hvert av disse årene.

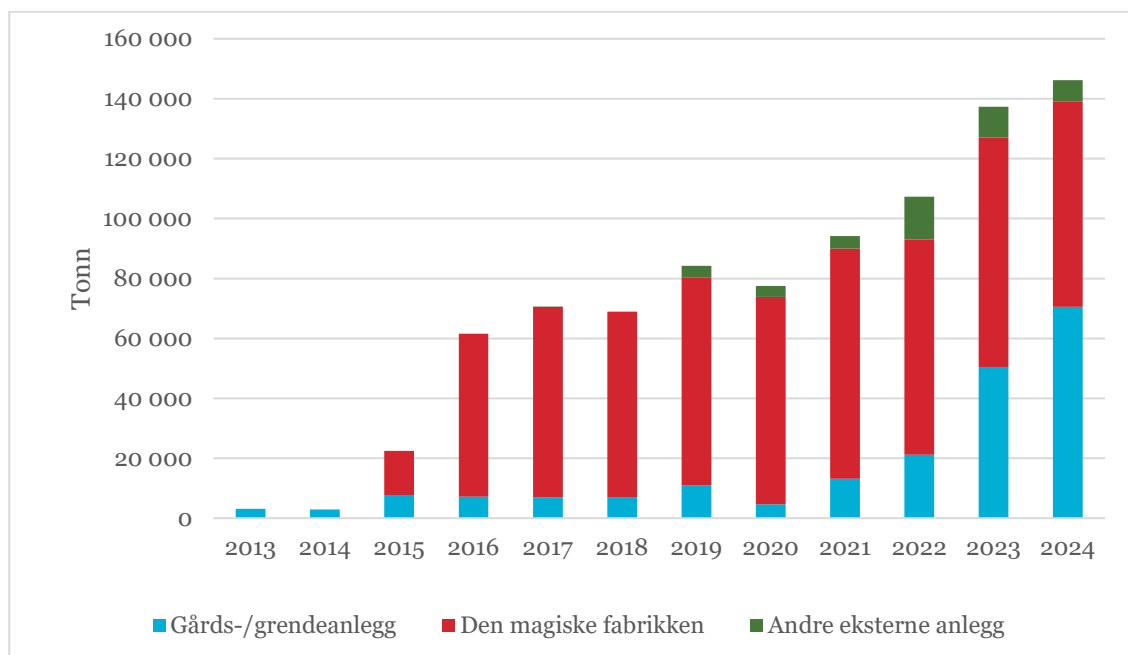
3.24 Biogass

Tall i mill. kroner	Ansvar	Disponibel					Ubenyttet Disponibel				
		Innvilg.- ramme		innvilg.- ramme		Inndratt	Utbetalt	Innvilg.- ramme		2025 - inndras	innvilg.- ramme
		31.12.24	2025	01.01.25	2025			31.12.25	2026		
Biogass	Ldir	-	23,000	23,000	17,740	-	17,740	-	30,000	5,260	30,000
Sum		-	23,000	23,000	17,740	-	17,740	-	30,000	5,260	30,000

Tall i mill. kroner	Ansvar	Prognose utbetalt				
		2026	2027	2028	2029	2030
		Biogass	Ldir	30,000	40,000	100,000
Sum		30,000	40,000	100,000	200,000	250,000

Formålet med ordningen er å redusere utslipp av klimagasser fra husdyrgjødsel, gjennom å støtte jordbruksforetak som leverer husdyrgjødsel til biogassanlegg. I 2026 ble det utbetalt 17,7 mill. kroner til 89 søkere. Dette er tilskudd for gjødsel som ble levert i 2025, siden man hvert år mottar tilskudd for gjødsel som ble levert i kalenderåret før.

Figur 1 viser hvor mye gjødsel som er levert til biogassanlegg i perioden 2013-2025. I 2025 ble det levert rett over 140 000 tonn husdyrgjødsel (tilskudd utbetalt i 2026). Dette utgjør omtrent 2 prosent av all husdyrgjødsel i 2025. Litt under halvparten av gjødsla ble levert til biogassanlegget *Den magiske fabrikken* i Vestfold.

Figur 3 Tonn husdyrgjødsel levert til biogassanlegg. Tonn gjødsel til eget gårdsanlegg er estimert fra dyretall.

Kommentar regnskap 2025

Det ble utbetalt 17,7 mill. kroner i 2026, mens prognosen i fjorårets rapport var 20 mill. kroner. Det ble søkt om tilskudd for leveranse av mindre gjødsel enn prognosert.

Kommentar prognoser 2026 - 2030

Prognoser for utbetalt tilskudd i 2027-2030 er basert på planer for mottak av husdyrgjødsel for biogassanlegg i drift, biogassanlegg som har fått investeringsstøtte, og anlegg som er under planlegging. Denne er utarbeidet i samarbeid med Miljødirektoratet. Prognosene er basert på satsene i dagens forskrift. Hvis satsene økes, vil prognosen for utbetalt tilskudd bli tilsvarende høyere. Landbruksdirektoratet vil utarbeide en mer detaljert prognose for utbetaling av tilskudd i 2027 når vi har mottatt søknadene for leveranse av gjødsel i 2026. Det påpekes at det er usikkerhet knyttet til prognosene, særlig lengre fram i tid.

3.25 Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og Landbrukets verdensarvordning

Tall i mill. kroner	Ansvar	31.12.24	Disponibel		Inndratt	Utbetalt	Ansvar	Innvilg.-	Ubenyttet	Disponibel	
			Innvilg.-	innvilg.-							2025 -
		2025	ramme	ramme	2025	2025	2025	ramme	inndras	ramme	
Verdensarv	Ldir	9,242	11,734	11,785	13,632	2,010	11,682	9,182	12,800	12,963	
Utvalgte kulturlandskap, hjemmel 2	Ldir	69,878	31,800	32,648	40,920	9,556	35,635	65,607	31,734	33,018	
Sum		79,120	43,534	44,433	54,552	11,565	47,318	74,789	25,000	-	45,981

Tall i mill. kroner		Prognose				
		utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt
		2026	2027	2028	2029	2030
Verdensarv	Ldir	13,000	13,000	13,000	13,000	13,000
Utvalgte kulturlandskap, hjemmel 2	Ldir	36,000	36,000	35,000	35,000	34,000
Sum		49,000	49,000	48,000	48,000	47,000

Tilskuddsordningene Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL) og Landbrukets verdensarvordning (ARV) er viktige virkemidler for å nå nasjonale mål og sikre bærekraftig bruk og bevaring av natur- og kulturmiljø. Satsingene har særlig effekt fordi de legger til rette for en helhetlig forvaltning av områdene.

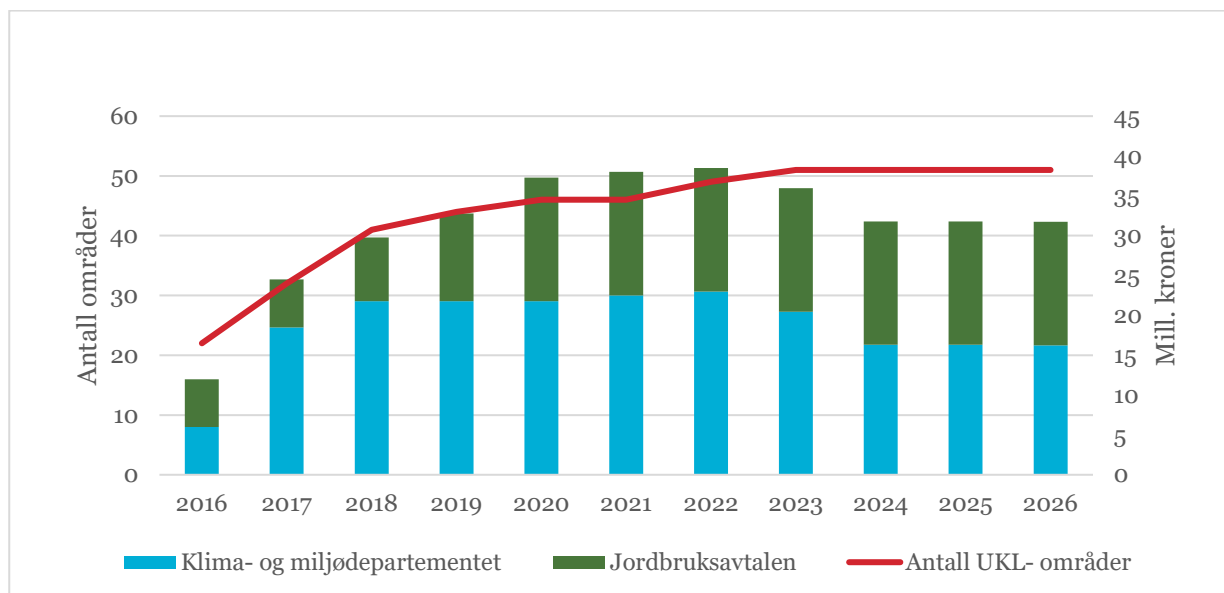
Utvalgte kulturlandskap i jordbruket er en tverrfaglig, felles satsing fra Landbruks- og matdepartementet (LMD) og Klima- og miljødepartementet (KLD). I 2025 ble det samlet bevilget 31,8 mill. kroner til ordningen. Av dette kom 15,5 mill. kroner gjennom jordbruksavtalen og 16,3 mill. kroner fra KLD. Ordningen omfatter nå totalt 51 Utvalgte kulturlandskap. Se utviklingen over årlig bevilgningsramme i Figur 4.

Landbrukets verdensarvordning bidrar til å ivareta våre internasjonale forpliktelser knyttet til natur- og kulturarv i verdensarvområdene. I 2025 ble det bevilget 9,5 mill. kroner over jordbruksavtalen til ordningen. I tillegg kommer midler over KLDs budsjett. Verdensarvområdene Vegaøyan, Vestnorsk fjordlandskap (Geirangerfjorden og Nærøyfjorden) samt Røros bergstad og Circumferensen omfattes av ordningen. De natur- og kulturhistoriske verdiene i disse områdene er avhengige av aktiv landbruksdrift, og kan svekkes dersom driften avtar eller opphører.

Ordningene gir resultater på både kort og lang sikt. På kort sikt gir rydding, beiting og slått av arealer, samt istandsetting kulturminner, synlige og konkrete effekter. På lengre sikt bidrar ordningene til økt arts mangfold og verdiskaping og styrket grunnlag for bosetting og

sysselsetting. Den helhetlige tilnærmingen, der ulike fagfelt, sektorer, forvaltningsnivå og grunneiere samarbeider om å ivareta natur- og kulturmiljøverdier i kombinasjon med jordbruksdrift gir gode resultater.

Aktiviteten i verdensarvområdene og i de utvalgte kulturlandskapene i 2025 blir oppsummert i en egen årsrapport til LMD og KLD.

Figur 5 Utvikling av økonomiske rammer og antall UKL-områder 2016-2026

Kommentar til regnskap 2025

Utvalgte kulturlandskap i jordbruket: I 2025 ble det bevilget en ramme på 31,8 mill. kroner til Utvalgte kulturlandskap i jordbruket. Av dette kom 15,5 mill. kroner gjennom jordbruksavtalen og 16,3 mill. kroner fra KLD. Bevilgningen fra jordbruksavtalen har vært uendret siden 2020. Den årlige rammen fra KLD til UKL-satsingen økte kraftig i perioden 2017–2022, men er redusert med 6,7 mill. kroner, 17 prosent, de senere årene. Midlene er forvaltet gjennom Landbrukets utviklingsfond (LUF), og Riksantikvaren og Landbruksdirektoratet samarbeider om å fordele rammen.

Totalt 967 nye søknader ble mottatt i 2025. Det ble omsøkt om lag 61 mill. kroner. Det ble innvilget 40,9 mill. kroner. Det innebærer at det ble innvilget om lag 67 prosent av omsøkt beløp. Det var 26 færre søknader, og omsøkt beløp var om lag 7 mill. kroner lavere, enn i 2024.

Det ble innvilget tilsagn på mer enn årets innvilgningsramme. Dette skyldes bruk av udisponerte midler fra året før og inndratte midler i løpet av året. I 2025 ble det utbetalt om lag 3,8 mill. kroner mer enn årsrammen. Utbetaling til flerårige investeringstiltak har gjerne en «forsinkelse» på to til tre år. I 2023 og 2025 ble innvilgningsrammene redusert. Da ble aktiviteten lavere og ansvaret ble redusert fra 69,9 mill. kroner ved årsskiftet 2024/2025 til 65,6 mill. kroner ved årsskiftet 2025/2026. Ansvaret er midler som er innvilget flerårige tiltak, hvor tiltakene ikke er ferdigstilt enda og dermed ikke utbetalt. Ansvaret for Utvalgte kulturlandskap ligger på omtrent to årsrammer. Dette er som forventet da mange investeringsprosjekter har to til tre års arbeidsfrist.

Landbrukets verdensarvordning: I 2025 var rammen til Landbrukets verdensarvordning på 9,5 over jordbruksavtalen. I tillegg er det 2,234 mill. kroner til Vestnorsk fjordlandskap fra KLD, som

var en økning på 234 000 kroner fra året før. Midlene forvaltes samlet gjennom LUF, og totalt innvilget årsramme er 11,734 mill. kroner.

Totalt 210 verdensarvsøknader ble mottatt i 2025. Dette var 10 færre søknader enn i 2024, men 28 flere enn i 2023. Det ble omsøkt i overkant av 21,85 mill. kroner og det ble innvilget 13,63 mill. kroner, noe som innebærer at det ble innvilget om lag 62 prosent av omsøkt beløp. Det ble innvilget tilsagn på mer enn årets innvilgningsramme. Dette skyldes bruk av udisponerte midler fra året før og inndratte midler i løpet av året. I 2025 ble det utbetalt 51 000 kroner mindre enn årsrammen.

Ved årsskiftet 2025/2026 sto det totalt 9,2 mill. kroner i ansvar. Ansvar ved årsskiftet 2026/2026 er nesten likt, det vil si 61 000 kroner lavere. Nivået på ansvaret er som forventet. Innenfor verdensarvordningen ble det i 2026 innvilget over 58 prosent til årlige drifts- og skjøtselstiltak. Dette er tilskudd som blir utbetalt samme år som det blir innvilget.

Kommentar prognoser 2026 – 2030

I 2026 er total bevilgningsramme for Utvalgte kulturlandskap 31,734 mill. kroner, hvorav 15,5 mill. kroner fra jordbruksavtalen og 16,234 mill. kroner fra KLD. Dette er 66 000 kroner lavere enn i 2025.

I 2026 er bevilgningsramme for Landbrukets verdensarvordning 12,8 mill. kroner, hvorav 10,5 mill. kroner fra jordbruksavtalen og 2,3 mill. kroner fra KLDs budsjett. Totalt er det en økning på 1 066 000 kroner, hvorav 1 mill. kroner av denne økningen er fra jordbruksavtalen.

For UKL og ARV, forventes det at utbetalingene øker litt i årene fremover. Mange av investeringstiltakene har inntil tre års arbeidsfrist, og det kan ta tid før innvilget tilsagn blir utbetalt. Historisk ser vi at i noen år ligger utbetalingene litt under innvilget årsramme, i andre år litt over.

For ordningen Utvalgte kulturlandskap kan vi fortsatt forvente at det i et par år blir utbetalt mer enn innvilgningsrammen. Dette skyldes at rammen har vært høyere tidligere. Utbetalingene har gjerne en «forsinkelse» på 2-3 år. Det er forventet at utbetalingen i perioden 2027 – 2030 blir mer lik rammen i 2025 om ikke bevilgningsrammen økes til samme nivå som tidligere.

For verdensarvordningen kan vi forvente at utbetalt beløp i 2026-2030 er tilnærmet lik innvilget årsramme. En overvekt av midlene går til årlige driftstilskudd som utbetales samme år som de blir innvilget (58 prosent i 2026).

Fra og med 2026 overføres KLDS midler til UKL og ARV fra kap. 1429. post 76 (Riksantikvaren).

3.26 Utviklingstiltak innen økologisk jordbruk

Tall i mill. kroner	Ansvar	Disponibel					Ubenyttet		Disponibel		
		31.12.24	Innvilg.-	innvilg.-	Innvilget	Inndratt	Utbetalt	Ansvar	Innvilg.-	2025 -	innvilg.-
			ramme	ramme							
		2025	01.01.25	2025	2025	2025	2025	2026	2026	2026	
Sentrale prosjekter, økologisk	Ldir	9,547	7,400	7,400	7,400	0,144	7,459	9,343	5,475	0,144	5,475
Øremerkede m. (Anbud SHH 4 mill per år til 2025)	Ldir	0,283	4,000	4,000	4,000		4,106	0,178	5,000	-	5,000
Øremerkde m (Anbud Prod.utv 3 mill per år til 2025)	Ldir	2,137	3,000	3,000	3,000	0,125	3,141	1,870	2,000	0,125	2,000
Øremerkde Statistikk AHA - Nielsen N	Ldir	-	0,600	0,600	0,600		0,594	0,006	0,225	-	0,225
Sum		11,967	15,000	15,000	15,000	0,270	15,300	11,397	12,700	0,270	12,700

Tall i mill. kroner	Ansvar	Prognose				
		utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt
		2026	2027	2028	2029	2030
Sentrale prosjekter, økologisk	Ldir	10,000	6,000	6,000	6,000	6,000
Øremerkede m. (Anbud SHH 4 mill per år til 2025)	Ldir	4,000	5,000	5,000	5,000	5,000
Øremerkde m (Anbud Prod.utv 3 mill per år til 2025)	Ldir	3,300	2,000	2,000	2,000	2,000
Øremerkde Statistikk AHA - Nielsen N	Ldir	0,225	-	-	-	-
Sum		17,525	13,000	13,000	13,000	13,000

For 2025 ble det som året før avsatt 15 mill kroner til posten «Utviklingstiltak innen økologisk jordbruk».

Øremerkede midler

Siste år i 2025 for to større anbudsoppdrag

Av de 15 mill. kroner ble 7,6 mill kroner fordelt til to øremerkede prosjekter, anbudsoppdragene «Produktutvikling av økologiske produkter fra norsk jordbruk» og «Økologiske og bærekraftige menyer i storhusholdning» eid av hhv matforskningsinstituttet Nofima og Debio-Info - Matvalget. Oppdragene har hatt en årlig verdi på hhv 3 mill. kroner og 4 mill. kroner. Anbudene ble vunnet for perioden 2023-2025, og 2025 var siste år i oppdragsperioden.

Styrket tallgrunnlag for omsetning av produkter gjennom dagligvare

Et tredje øremerket prosjekt kom gjennom at LMD i november 2025 ba om at 0,6 mill. kroner ble satt av over ordningen for finansiering av tiltak for å få et bedre tallgrunnlag for omsetning av økologiske produkter gjennom dagligvare for perioden 2022- 2025. Nielsen Norge fikk oppdraget og leverte tallmateriale for årene 2022-2024 første kvartal 2026. Avtale er inngått mellom LDir og Nielsen om å levere tall for også 2025 og 2026.

Prosjektordningen «Utviklingstiltak innen økologisk jordbruk»

Etter at 7.6 mill. kroner ble fordelt på øremerkede prosjekter som gjort rede for over, ble 7,4 mill. kroner lyst i september 2025 for prosjekter med oppstart i 2026. Prioriterte temaområder i utlysningen var oppfølging av føringer i Jordbruksavtalen samt årlig møte med avtalepartene. Til grunn for prosjektordningen lå «Nasjonal strategi for økologisk jordbruk (2018-2030).

Utlisningen vektla primært markedsrettede prosjekter. Av større prosjekter som fikk tilskudd med oppstart i 2026 kan nevnes markedsprosjektet «Ø for Økologisk» samt «Landbrukets Økologikongress - 2026» og «Landbrukets Økoløft».

Kommentar regnskap 2025

Det ble gitt tilsagn om tilskudd til prosjekter for 15 mill. kroner over posten i tråd med bevilgning. Videre ble det i 2025 inndratt 0,27 mill. kroner og utbetalt 15,3 mill. kroner.

Kommentar prognoser 2026 - 2030

Prognosen har tatt utgangspunkt i at føringer i siste års jordbruksavtale videreføres. Et forbehold er at oppfølging av revidert Nasjonal strategi for økologisk jordbruk (2026-2032) kan innebære omprioriteringer.

Vi legger i prognosen til grunn at det for årene framover blir samme rammer som for 2026, dvs. 12,7 mill. kroner.

De to anbudene på hhv Storhusholdning og Produktutvikling som er tildelt for perioden 2026 til 2028, har vi lagt til grunn at videreføres også i perioden 2029-2031.

3.27 Bondens marked og norsk gardsost

Tall i mill. kroner		Disponibel					Ubenyttet		Disponibel		
		Ansvar	Innvilg.- ramme	innvilg.- ramme	Innvilget	Inndratt	Utbetalt	Ansvar	Innvilg.- ramme	2025 - inndras	innvilg.- ramme
		31.12.24	2025	01.01.25	2026	2026	2026	31.12.25	2026		2026
Bondens marked	LMD	-	2,000	2,150	2,000		2,000	-	2,000	0,150	2,000
Norsk Gardsost	LMD	-	1,000	1,000	1,000	-	1,000	-	1,000		1,000
Sum		-	3,000	3,150	3,000	-	3,000	-	3,000	0,150	3,000

Tall i mill. kroner		Prognose				
		utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt
		2026	2027	2028	2029	2030
Bondens marked	LMD	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000
Norsk Gardsost	LMD	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
Sum		3,000	3,000	3,000	3,000	3,000

Kommentar regnskap 2025

For budsjettåret 2025 ble det avsatt 1 mill. kroner til Norsk Gardsost og 2 mill. kroner til Bondens marked. Midlene ble også utbetalt i sin helhet for 2025. Tilskuddet skal benyttes til aktivitet innenfor organisasjonens virke, opprettholde aktivitet og fremme kunnskap om og forståelse for norsk landbruksproduksjon og matkultur, og med det være et synlig bidrag til utviklingen av Norge som matnasjon. I 2023 ble det satt av midler som de regionale Bondens Marked kunne søke om å få utbetalt. Fire regionale foretak av Bondens marked ba ikke om utbetaling av tilsagnet som ble gitt i 2023, og det gjenstår derfor 150 000 kroner som inndras.

3.28 MetanHUB

Tall i mill. kroner	Ansvar	Disponibel			Inndratt	Utbetalt	Ansvar	Ubenyttet		Disponibel
		Innvilg.- ramme	Innvilg.- ramme	Innvilget				2025 - inndras	Disponibel innvilg.- ramme	
	31.12.24	2025	01.01.25	2025	2025	2025	2025	2026		2026
MetanHUB	Ldir	10,000	14,000	14,000	14,000	-	10,000	14,000	15,500	15,500
Sum		10,000	14,000	14,000	14,000	-	10,000	14,000	15,500	-

Tall i mill. kroner		Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
		utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt
		2026	2027	2028	2029	2030
MetanHUB	Ldir	14,000	15,500	10,000	0,000	0,000
Sum		14,000	15,500	10,000	0,000	0,000

Prosjektet MetanHUB er et samarbeid mellom landbruksorganisasjoner, forskere og myndigheter. Prosjektets formål er å forske på ulike metanreduserende fôrvarer til drøvtyggere, og skal undersøke muligheter for og kostnader ved å kunne benytte metanreduserende fôrvarer i norsk husdyrproduksjon. Prosjektet går fra 2025 til 2027 og får enkeltstående tilskudd over LUF.

Prosjektet pågår videre inn i 2026, selv om det i desember 2026 ble gjort endringer i prosjektet. Prosjektet har ikke lenger utprøving av metanreduserende fôrvarer på norske melkegårder unntatt ved NMBU, hvor de i vinter gjennomfører to forsøk på melkeku.

Kommentar regnskap 2025

Prosjektet anmodet om utbetaling av hele det disponible beløpet for 2025 i forbindelse med årsrapporteringen, og det ble utbetalt 10 mill. kroner til prosjektet i 2026 for aktiviteter gjennomført i 2025.

Prosjektets innvilgede ramme for 2026 var på 10 000 000 kroner fra ordinær tildeling, og 4 000 000 kroner i ekstra tildeling fra ledige midler over LUF til å gjennomføre forsøk ved Senter for Husdyrforsøk, NMBU. Siste utbetalingsanmodning for aktiviteter gjennomført i 2026 har frist 1. mars 2026, og den innvilgede rammen for 2026 kan, avhengig av framlagt rapport utbetales i sin helhet i 2026.

Kommentar prognoser 2026 - 2030

Prosjektet har sendt oss et foreløpig budsjett for 2026, og endringer kan forekomme. Det er lagt til grunn at endringen i prosjektet omtalt over, ikke tilsier en reduksjon i støtten over LUF i 2026, og derfor ikke påvirker prognosene.

Prognosene for utbetalinger i prosjektet er basert på at prosjektet anmoder om utbetalinger først året etter aktivitetene er gjennomført. Dette kan endre seg, men har vært slik for aktiviteter i 2025 og 2026. Det er derfor en antakelse at prosjektet vil videreføre denne praksisen, og prosjektet har gitt beskjed om at dette er mest praktisk for dem.

Innvilget ramme for 2026 er derfor prognosert utbetalt i 2027. For 2027 er forventet ramme satt til 10 mill. kroner ut fra opprinnelige prosjektplaner, med utbetaling i 2028. Prosjektet har etter planen siste aktivitetsår i 2027, derfor er det ingen prognose for utbetalinger i 2029 og 2030.

3.29 Infrastrukturtiltak til planteforedling

Tall i mill. kroner	Ansvar	Disponibel		Innvilget	Inndratt	Utbetalt	Ansvar	Ubenyttet		Disponibel	
		Innvilg.-	innvilg.-					Innvilg.-	2025 -		innvilg.-
		ramme	ramme					ramme	inndras		ramme
	31.12.24	2025	01.01.25	2025	2025	2025	2025	2026		2026	
Infrastruktur planteforedling Ldir		18,000	18,000	18,000			18,000			0,000	
Sum	-	18,000	18,000	18,000	-	-	18,000	-	-	0,000	

Tall i mill. kroner	Ldir	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
		utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt
		2026	2027	2028	2029	2030
Infrastruktur planteforedling	Ldir	6,000	12,000	0,000	0,000	0,000
Sum		6,000	12,000	0,000	0,000	0,000

I 2025 ble det avsatt 18 mill. kroner til ordningen «infrastrukturtiltak til planteforedling». Av disse ble 14 mill. kroner tildelt Graminors speed breeding-anlegg og 4 mill. kroner ble tildelt Overhalla klonavlsenter AS sitt nye lagerbygg.

Kommentar regnskap 2025

Det ble innvilget 18 mill. kroner over posten som er identisk med det som ble avsatt i 2025.

Kommentar prognoser 2026 - 2030

Prognosene er tatt i utgangspunkt i at Graminor og Overhalla Klonavlsenter AS har bedt om forskuddsutbetaling på deler av tildelt beløpet i tråd med vedtaket i 2025. Det forventes derfor å utbetales totalt 6 mill. kroner over ordningen i 2026. For prognosen i 2027 forventes det at gjenstående beløpet på 12 mill. Kroner utbetales i 2027.

3.30 Det store Grøntløftet

Tall i mill. kroner	Ansvar	Disponibel		Innvilget	Inndratt	Utbetalt	Ansvar	Ubenyttet		Disponibel	
		Innvilg.-	innvilg.-					Innvilg.-	2025 -		innvilg.-
		ramme	ramme					ramme	inndras		ramme
	31.12.24	2025	01.01.25	2025	2025	2025	2025	2026		2026	
Det store Grøntløftet Ldir		5,000	5,000	5,000		5,000	-	5,000		5,000	
Sum	-	5,000	5,000	5,000	-	5,000	-	5,000	-	5,000	

Tall i mill. kroner	Ldir	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
		utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt	utbetalt
		2026	2027	2028	2029	2030
Det store Grøntløftet	Ldir	5,000	5,000	0,000	0,000	0,000
Sum		5,000	5,000	0,000	0,000	0,000

For budsjettåret 2025 fikk Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG) tildelt 5 mill. kroner til for gjennomføring av prosjektet “Det store norske grøntløftet” i samarbeid med Stiftelsen Norsk Mat. Midlene ble utbetalt i sin helhet for 2025. Midlene er videreføring av en satsing over jordbruksavtalen for å legge til rette for økt konkurransekraft for grøntnæringen og å øke

forbruket av norsk frukt og grønt. Formålet med prosjektet er å legge til rette for å øke etterspørselen etter norsk frukt, grønt, bær og poteter, slik at totalforbruket øker med 75 pst. og norskandelen med 50 pst. frem mot 2035. Det treårige prosjektet jobber både med samfunnskommunikasjon og forbrukerkommunikasjon, blant annet ved å gjennomføre felleskampanjer mot forbrukermarkedet for å inspirere og motivere forbrukere til å velge norske grøntprodukter. Aktørene i verdikjeden har skrevet under på felles samfunnsløfter og følger opp med egne, individuelle løfter om hvordan de skal bidra med aktiviteter for å fremme salget av norsk frukt, grønt, bær og potet.

4 Styring og kontroll

Forvaltningen utføres i overensstemmelse med kravene til måloppnåelse, effektiv ressursbruk og overholdelse av gjeldende regelverk. Landbruksdirektoratet jobber sammen med øvrige bidragsytere med å forbedre rutinene og finne bedre og mer effektive løsninger i forvaltningens delprosesser.

4.1 Måloppnåelse

LUF skal gjennom bruk av økonomiske virkemidler bidra til tiltak som tar sikte på å styrke og bygge ut næringsgrunnlaget på landbrukseiendommer. Landbruksdirektoratet anser at fondets virksomhet i 2026 har bidratt til dette, slik det er dokumentert i denne rapporten.

4.2 Overholdelse av lover og regler og effektiv ressursbruk

Fondet følger reglement for og bestemmelser om økonomistyring i staten. Landbruksdirektoratet vurderer at ressursbruken knyttet til LUF og fondets virksomhet i 2026 i hovedsak har vært effektiv. Ingen vesentlige styringssvikt, feil eller mangler er avdekket i løpet av året løp.

4.3 Internkontroll

Landbruksdirektoratet vurderer at eksisterende rutiner og retningslinjer, samt årets gjennomførte kontrolltiltak, til sammen sikrer en tilfredsstillende forvaltning av midlene i LUF.

5 Framtidsutsikter

Midler til LUF over jordbruksavtalen framforhandles hvert år i jordbruksoppjøret. Omfanget av midlene og fremtidsutsiktene blir derfor årlig diskutert av avtalepartene.

5.1 Prognoser for fondet i perioden 2026 – 2030

<i>Tall i mill. kroner</i>	Regnskap 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029	Prognose 2030
Bevilgning kap. 1150.50	2 995,383	2 640,253	2 640,253	2 640,253	2 640,253	2 640,253
Renteinntekter	75,050	70,000	70,000	70,000	70,000	70,000
Andre inntekter	20,034	20,000	20,000	20,000	20,000	20,000
Bevilgning kap. 1149.71	17,713	20,000	20,000	20,000	20,000	20,000
Bevilgning kap. 1149.73	5,837	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000
Sum inntekter	3 114,017	2 760,253	2 760,253	2 760,253	2 760,253	2 760,253
Utbetaling av tilskudd fra LUF	2 717,691	2 879,888	2 900,786	2 932,653	3 009,158	3 058,826
Utbetaling av tilskudd finansiert av kap. 1149.71	17,713	20,000	20,000	20,000	20,000	20,000
Utbetaling av tilskudd finansiert av kap. 1149.73	5,837	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000
Sum utbetalinger	2 741,241	2 909,888	2 930,786	2 962,653	3 039,158	3 088,826
Resultat	372,776	-149,635	-170,533	-202,400	-278,905	-328,573

Bevilgning kap. 1150.50 og bevilgning kap. 1149.71 og 1149.73 er tatt fra Landbruksdirektoratets tildelingsbrev for 2025

Ved beregning av prognose for bevilgning for 2026 er det tatt utgangspunkt i den foreslåtte bevilgningen i Prop 1. S 2025-2026.

Utbetaling av tilskudd finansiert over kap. 1149.71 og 1149.73 gjelder skogbruk. Under inntekter er tilsvarende beløp ført for bevilgninger over kap. 1149.71 og 1149.73, slik at det ikke påvirker resultatet eller prognosen for resultatet for fondet.

5.2 Prognoser for likviditet for fondet i perioden 2026 – 2030

Likviditeten i fondet ble i 2025 økt med 373,631 mill. kroner. Prognosen viser at likviditeten og fondskapitalen (pkt. 2.6) de neste fem årene vil reduseres. Det er viktig at kapital situasjonen til fondet holdes under oppsyn og at man må følge nøye med på den årlige utviklingen.

<i>Tall i mill. kroner</i>	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Regnskap 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029	Prognose 2030
Tilført årsbevilgning, renteinntekter og andre inntekter	2 321,507	2 517,337	3 114,017	2 760,253	2 760,253	2 760,253	2 760,253	2 760,253
Netto tilførsel av kapital ifm. investeringslån (avdrag-nye lån)	5,305	1,850	0,855	0,418	0,245	0,151	0,106	0,071
Disponibel likviditet	2 326,812	2 519,187	3 114,872	2 760,671	2 760,498	2 760,404	2 760,359	2 760,324
Utbetalinger	1 919,864	2 358,894	2 741,241	2 909,888	2 930,786	2 962,653	3 039,158	3 088,826
Endring i likviditet	406,948	160,292	373,631	-149,217	-170,288	-202,249	-278,799	-328,503

Det er ingen utestående fordringer eller langsiktig gjeld i regnskapet, eller framtidige prognoser på det.

5.3 Prognose for fondet 2026 – 2030

Prognosen for 2026 - 2030 gjelder utbetalinger av tilskudd i tabell 5.1 som belastes LUF.

<i>Tall i mill. kroner</i>		Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029	Prognose 2030
Bedriftsretta midlar til investering og utvikling	IN	1 427,000	1 428,000	1 429,000	1 430,000	1 431,000
Nasjonale tilretteleggingsmidlar	Ldir	15,917	32,729	36,552	43,421	43,421
Det store norske Grøntløftet	Ldir	5,000	5,000	-	-	-
Regionale tilretteleggingsmidlar	FK	64,000	64,000	64,000	64,000	64,000
Områderetta innsats						
<i>Bærekraftig matproduksjon i nord</i>	LMD	21,300	20,000	20,000	20,000	20,000
<i>Fjellandbruket</i>	LMD	4,000	4,000	4,000	4,000	4,000
Rekruttering og kompetanse i landbruket						
<i>Pilotprosjekt videreutvikling av landbruksutdanning</i>	FK	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000
<i>Nasjonal modell for vaksenagronom</i>	FK	17,000	17,000	17,000	17,000	17,000
<i>Regionale kompetansenettverk for lokalmat</i>	FK	21,000	21,000	21,000	21,000	21,000
Forskning og utvikling	Ldir	87,994	88,044	88,095	88,149	88,205
PRESIS- Presisjonsjordbruk i praksis	LMD	4,397				
Stiftinga Norsk Mat	Stift. Norsk Mat	79,500	79,000	79,000	79,000	79,000
Utviklingsprogrammet	IN	65,000	70,000	70,000	70,000	70,000
Bondens marked og Norsk Gardsost	IN	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000
Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket	Ldir	191,000	201,000	211,000	211,000	211,000
Skogbruk	LMD	279,000	279,000	279,000	279,000	279,000
Oppfølging av handlingsplan mot villsvin	SF	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500
Midlar til konfliktføreb. tiltak jordbruk/reindrift	Ldir	5,000	6,000	6,000	6,000	6,000
Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	Ldir	210,000	220,000	230,000	230,000	230,000
Drenering	Ldir	140,000	140,000	120,000	100,000	100,000
MetanHUB	Ldir	14,000	15,500	10,000	-	-
Klimasmart landbruk	Ldir	38,750	30,000	14,000	12,000	12,000
Tilskott til tiltak i beiteområde	Ldir	42,200	41,000	41,000	41,000	41,000
Handlingsplan for plantevernmidlar	Ldir	13,000	11,000	17,000	13,000	15,000
Klima- og miljøprogram	Ldir	40,751	31,263	31,755	36,338	33,950
Biogass	Ldir	30,000	40,000	100,000	200,000	250,000
Verdensarvområda og utvalde kulturlandskap	Ldir/SF	49,000	49,000	48,000	48,000	47,000
Utviklingstiltak innen økologisk jordbruk	Ldir	17,525	13,000	13,000	13,000	13,000
Infrastruktur planteforedling	Ldir	6,000	12,000	-	-	-
Administrasjonskostnader	Ldir	4,725	4,750	4,750	4,750	4,750
Sum		2 901,558	2 930,786	2 962,653	3 039,158	3 088,826
Tapsavsetning risikolån	IN	-	-	-	-	-
Fylkesvise BU - midler, <i>rentestøtte</i>	IN	8,330				
Sum, inkl. rentestøtte og tapsavsetning		2 909,888	2 930,786	2 962,653	3 039,158	3 088,826

6 Årsregnskap

6.1 Ledelseskomentar til årsregnskapet

Formål

Midler fra Landbrukets utviklingsfond skal brukes til tiltak som tar sikte på å styrke og bygge ut næringsgrunnlaget på landbrukseiendommer. Rammer og forutsetninger blir fastsatt av Stortinget hvert år etter jordbruksoppgjøret. Utgiftene til administrasjon blir dekket av fondsmidlene etter nærmere retningslinjer og rammer fastsatt av Landbruks- og matdepartementet. Tilskudd og lån som blir betalt tilbake går inn i fondet. Fondets kapital er plassert på rentebærende konto innenfor statens konsernkontoordning i Norges Bank samt gjennom Innovasjon Norge (IN) sin utlånsvirksomhet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Landbruks- og matdepartementet i instruks om økonomistyring. Vi bekrefter at bevilgningsrapporteringen og fondsregnskapet gir et dekkende bilde av fondets virksomhet.

Vurdering av vesentlige forhold

Fondsregnskapet for 2025 viser et resultat på 373,776 mill. kroner og fondskapitalen økes med tilsvarende beløp. Fondets fondskapital pr 31. desember 2025 er 1 536,470 mill. kroner, og fondets ansvar er 3 683,293 mill. kroner.

Fondets ansvar har økt med 428,589 mill. kroner i 2025. Dette er en økning på 11 prosent.

Landbrukets utviklingsfond revideres av Riksrevisjonen. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per dags dato. Revisjonsberetningen vil sammen med årsrapporten bli publisert på Landbruksdirektoratets nettsider.

Oslo, 15. mars 2026

Eli Reistad

administrerende direktør

Landbruksdirektoratet

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskapet for Landbrukets Utviklingsfond er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten («bestemmelsene»), fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 20. desember 2022. Årsregnskapet er avlagt i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1 og 3.4.6, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av 9. desember 2025, og tilleggskrav fastsatt av Landbruks- og matdepartementet.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter endringen i bankbeholdningen i løpet av året, samt innestående beløp i banken pr 31.12. Oppstillingen av resultatregnskapet viser overføringer til fondet, overføringer fra fondet og periodens resultat. Oppstillingen av balansen viser fondets eiendeler samt kapital og gjeld.

Fondets inntekter er bundet til nærmere fastsatte formål med varighet utover ett budsjettår. Ansvar fremgår i kapittel 3.2. Landbruksdirektoratet er gitt fullmakter til å overføre bevilgning, samt å utbetale fra fondet.

Oppstilling av fondsregnskapet er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene i punkt 3.4.2, de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- 1) Regnskapet følger kalenderåret
- 2) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- 3) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- 4) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

6.2 Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2025

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.25

Beholdninger rapportert i likvidrapport

	Regnskap 2025
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	1 087 372 548
Endringer i perioden	396 545 654
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank	1 483 918 203

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

Konto	Tekst	2025	2024	Endring
811104	Beholdninger på konto i Norges Bank	1 483 918 203	1 087 372 548	396 545 654

Note A Tildelinger av midler til fondet i regnskapsåret

Utgifts-kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Årets tildeling (i kr)
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	50	Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond	2 995 383 000

6.3 Fondsregnskap med noter

Fondsregnskap for Landbrukets utviklingsfond

Oppstilling av resultat	Note	2025	2024	Endring
<i>Overføring til fondet</i>				
Overføringer fra andre statlige regnskaper	1	119 633 910	127 784 277	-8 150 367
Overføring fra departementer	2	2 995 383 000	2 389 553 000	605 830 000
Sum overføringer til fondet		3 115 016 910	2 517 337 277	597 679 633
<i>Overføringer fra fondet</i>				
Administrasjonskostnader	3	4 554 154	4 387 398	166 756
Overføringer til andre statlige regnskaper	4	1 629 530 380	1 343 632 795	285 897 585
Overføring til fylkeskommuner	5	125 555 954	103 700 000	21 855 954
Overføringer til ikke-finansielle foretak	6	151 078 272	132 703 185	18 375 087
Overføringer til finansielle foretak	7	49 711	19 305	30 406
Overføringer til husholdninger	6	415 377 421	359 321 044	56 056 377
Overføringer til idelle organisasjoner	6	99 959 331	88 887 162	11 072 169
Overføringer til statsforetak	7	315 135 446	326 243 555	-11 108 109
Sum overføringer fra fondet		2 741 240 670	2 358 894 445	382 346 225
Periodens resultat		373 776 240	158 442 833	215 333 408
Disponering				
Overføring av periodens resultat til opptjent fondskapital		-373 776 240	-158 442 833	-215 333 408
Oppstilling av balanse				
<i>Eiendeler</i>				
Utlån investeringslån IN	8	1 002 763	1 857 450	-854 687
Akto LUF - IN	9	74 766 238	120 841 469	-46 075 231
Akto LUF - NFR	10	19 170 411		19 170 411
Oppgjørskonto i Norges Bank		1 483 918 203	1 087 372 548	396 545 654
Sum eiendeler		1 578 857 615	1 210 071 468	368 786 148
<i>Fondskapital og gjeld</i>				
Annen kortsiktig gjeld	11	-	47 099	-47 099
Tapsavsetning BU risikolån	12	42 387 647	47 330 641	-4 942 994
Opptjent fondskapital	13	1 536 469 968	1 162 693 728	373 776 240
Sum fondskapital og gjeld		1 578 857 615	1 210 071 468	368 786 148

Note 1 Overføringer fra andre statlige regnskaper

Renteinntekter	76 050 075
Skogsbilveier, bevilget over kapittel 1149.71	17 713 000
Tilskudd til skog, klima og energiltak over kapittel 1149.73	5 836 835
Fra Riksantikvaren til Verdensarven	2 234 000
Fra Reindriftens utviklingsfond til ordningen konfliktforebyggende	1 500 000
Overføring fra Riksantikvaren til ordningen utvalde kulturlandskap	16 300 000
Sum	119 633 910

Note 2 Overføringer fra departementer

Årets bevilgning fra Landbruks- og matdepartementet.

Årsbevilgning	2 995 383 000
Sum	2 995 383 000

Note 3 Administrasjonskostnader

Overføringer til Landbruksdirektoratet for administrasjon av fondet.

Note 4 Overføringer til andre statlige regnskap

Hovedsakelig overføringer til Innovasjon Norge. Overføringene til Innovasjon Norge inkluderer administrasjon og gjennomføringskostnader på de tre tilskuddsordningene utviklingsprogrammet, verdiskapningsprogram for fornybar energi og bedriftsretta midler til investering og utvikling. Posten inkluderer også en overføring på 1,2 mill kroner til NFR i adm.kostnader.

Note 5 Overføringer til fylkeskommuner

Rekruttering og kompetansemidler.

Note 6 Overføringer til ikke-finansielle foretak, husholdninger og ideelle organisasjoner

De fleste tilskuddsutbetalinger på ordninger som forvaltes av Landbruksdirektoratet.

Note 7 Overføringer til statsforetak

Gjelder hovedsakelig forskningsmidler som er overført til Norges forskningsråd, skogkultur og skogsbilveier som er overført statsforvalteren, tilskudd til skjøtsel og klima- og miljøprogrammet som er overført NIBIO.

Note 8 Utlån investeringslån Innovasjon Norge (IN)

	2025	2024
Inngående saldo investeringslån IN	1 857 450	3 707 071
Endring i perioden	-854 687	-1 849 621
Utgående saldo investeringslån IN	1 002 763	1 857 450

Note 9 A-konto LUF – IN

Landbruksdirektoratet skal i henhold til tildelingsbrevet fra LMD overføre midler terminvis 4-6 ganger per år. IN anmoder om utbetaling ved behov for midler.

	2025	2024
Inngående saldo akonto LUF - IN	120 841 469	-93 574 423
Endring i perioden	-46 075 231	214 415 892
Utgående saldo akonto LUF - IN	74 766 238	120 841 469

Note 10 A-konto LUF – NRF

Landbruksdirektoratet skal på forespørsel fra NRF overføre midler 4 ganger i året.

	2025	2024
Inngående saldo akonto LUF - NRF	0	0
Endring i perioden	19 170 411	0
Utgående saldo akonto LUF - NRF	19 170 411	0

Note 11 Annen kortsiktig gjeld

Utbetalinger som er satt på vent på grunn av manglende opplysninger for utbetaling.

Note 12 Tapsfond BU risikolån

Før 2019 hadde Innovasjon Norge et Tapsfond BU risikolån landbruk (Tapsfondet), men det ble i 2018 avvirket som eget fond. Ved avvikling av fondet ble avsetningen til tapsrisiko bokført i

balansen i LUF-regnskapet. Tapsavsetningen økes ved utbetaling av nye risikolån (fra Innovasjon Norge), og reduseres ved innbetaling på allerede eksisterende risikolån.

Note 13 Opptjent fondskapital

	2025	2024
Fondskapital 1.1	1 162 693 728	1 004 250 895
Fondskapital 31.12	1 536 469 968	1 162 693 728
Endring i fondskapital	373 776 240	158 442 833

	2025	2024
Ansvar 1.1	3 316 628 000	3 112 005 729
Ansvar 31.12	3 691 623 333	3 316 628 000
Endring i ansvar	374 995 333	204 622 271

Andel ansvar av fondskapital	240 %	285 %
------------------------------	-------	-------

Optimalt sett bør ikke andel ansvar av fondskapital overstige 100%. Bevilgningen har over flere år vært lavere enn tilskuddsrammen. Det har ført til økt ansvar og redusert fondskapital.

LANDBRUKSDIREKTORATET

POSTADRESSE:
Postboks 56, 7701 Steinkjer

TELEFON: 78 60 60 00

E-POST: postmottak@landbruksdirektoratet.no

LANDBRUKSDIREKTORATET OSLO

BESØKSADRESSE:
Innspurten 11D, 0663 Oslo

LANDBRUKSDIREKTORATET ALTA

BESØKSADRESSE:
Løkkeveien 111, 9510 Alta

LANDBRUKSDIREKTORATET STEINKJER

BESØKSADRESSE:
Skolegata 22, C-bygget, 7713 Steinkjer

www.landbruksdirektoratet.no
